

ปาท่องโก๋กึ่งสำเร็จรูปแช่แข็ง

FROZEN PRE-FRIED BREAD STICK (PATONGGO)

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของงานศึกษาตามหลักสูตรปริญญาตรีวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาเทคโนโลยีการออกแบบและบริหารอาหาร

ศาสตราจารย์ ดร. นงนุช นิลวงศ์

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

พ.ศ. 2552

KMITL-2000-AI-M-055-057

สำนักหอสมุดกลาง พระจอมเกล้าลาดกระบัง

ปาตองโกกึ่งสำเร็จรูปแช่แข็ง

FROZEN PRE- FRIED BREAD STICK (PATONGGO)

T105558

เลขหมู่.....
เลขทะเบียน..... 105558
วันเดือนปี..... 26 พ.ย. 2552

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาเทคโนโลยีการจัดและบริการอาหาร

คณะอุตสาหกรรมเกษตร

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

พ.ศ. 2552

KMITL-2009-AI-M-055-057

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

FROZEN PRE- FRIED BREAD STICK (PATONGGO)

**A THESIS SUBMITTED IN PARTIAL FULFILLMENT
OF THE REQUIREMENT FOR THE DEGREE OF
MASTER OF SCIENCE IN FOOD CATERING TECHNOLOGY
FACULTY OF AGRO-INDUSTRY
KING MONGKUT'S INSTITUTE OF TECHNOLOGY LADKRABANG**

2009

KMITL-2009-AI-M-055-057

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

COPYRIGHT 2009

FACULTY OF AGRO-INDUSTRY

KING MONGKUT'S INSTITUTE OF TECHNOLOGY LADKRABANG

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

คณะอุตสาหกรรมเกษตร
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
ใบรับรองวิทยานิพนธ์

หัวข้อวิทยานิพนธ์ ปาท่องโก๋กึ่งสำเร็จรูปแช่แข็ง
Frozen Pre-Fried Bread Stick (Patonggo)

ชื่อนักศึกษา นางสาวอัญชติ นิลวงศ์
รหัสประจำตัว 50068611
ปริญญา วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชา เทคโนโลยีการจัดและบริการอาหาร
อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ รศ.เขาวลัักษณ์ สุรพันธ์พิศิษฐ์

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์	ลายมือชื่อ
รศ.เขาวลัักษณ์ สุรพันธ์พิศิษฐ์	
รศ.ดร.ประพันธ์ ปิ่นศิริโรดม	
ดร.ยุพร พิชฌนุทร	
รศ.ดร.ประภาศรี เทพรักษา	

วัน / เดือน / ปี ที่สอบ 12 ตุลาคม 2552 เวลา 14.00 น. เป็นต้นไป

สถานที่สอบ ณ ห้อง A 302 อาคารเจ้าคุณทหาร

คณะอุตสาหกรรมเกษตรรับรองแล้ว

(รศ.เขาวลัักษณ์ สุรพันธ์พิศิษฐ์)

รักษาการแทนคณบดีคณะอุตสาหกรรมเกษตร

วันที่ 2 เดือน พฤษภาคม พ.ศ. 2552

สำนักทะเบียนและประมวลผล สจส.

วันที่ส่งเล่มวิทยานิพนธ์ฉบับสมบูรณ์

วันที่ ๒๑ เดือน มิ.ย พ.ศ. ๕๒

ลงชื่อ.....

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้เผยแพร่ใช้ประโยชน์ด้านการค้า
แม้ว่ากรณีใดก็ตามทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

หัวข้อวิทยานิพนธ์	ปาท่องโก๋กึ่งสำเร็จรูปแช่แข็ง
นักศึกษา	นางสาว อัญชลี นิลวงศ์
รหัสประจำตัว	50068611
ปริญญา	วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชา	เทคโนโลยีการจัดและบริการอาหาร
พ.ศ.	2552
อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์	รศ. เขียวลักษณ์ สุรพันธ์พิศิษฐ์

บทคัดย่อ

จากการศึกษาผลของการเติมสตาร์ชดัดแปร (modified starch) และแซนแทนกัม (Xanthan gum) ต่อคุณภาพของปาท่องโก๋กึ่งสำเร็จรูปแช่แข็ง โดยนำสูตรปาท่องโก๋มาเติมสตาร์ชดัดแปร ที่ระดับร้อยละ 0, 1, 1.5 และ 2 ของน้ำหนักแป้ง พบว่า การเติมสตาร์ชดัดแปรเพิ่มมากขึ้น มีผลทำให้ปาท่องโก๋มีสีอ่อนลง ปริมาตรจำเพาะและการดูดซับน้ำมันลดน้อยลง ปริมาณสตาร์ชดัดแปรที่เหมาะสมคือระดับร้อยละ 1.5 ทำให้ปาท่องโก๋มีปริมาณจำเพาะลดลงเล็กน้อยจากสูตรมาตรฐาน แต่จะมีการดูดซับน้ำมันลดลงร้อยละ 11.49 ของสูตรมาตรฐาน และมีคะแนนการยอมรับทางประสาทสัมผัสอยู่ในระดับชอบเล็กน้อย เมื่อนำปาท่องโก๋ที่เติมสตาร์ชดัดแปรในระดับที่เหมาะสมมาเติมแซนแทนกัม ที่ระดับร้อยละ 0.02, 0.04 และ 0.06 ของน้ำหนักแป้ง พบว่าการเติมแซนแทนกัมเพิ่มมากขึ้น มีผลทำให้ปาท่องโก๋มีสีเข้มขึ้น แต่ปริมาณจำเพาะและการดูดซับน้ำมันลดน้อยลง ปริมาณแซนแทนกัมที่เหมาะสมคือระดับร้อยละ 0.04 ทำให้ได้ปาท่องโก๋ที่มีปริมาณจำเพาะและการดูดซับน้ำมันลดลงเล็กน้อย และคะแนนการยอมรับทางประสาทสัมผัสอยู่ในระดับชอบปานกลาง

การศึกษาถึงผลของระยะเวลาของการพักโดที่ 2, 2.5, 3 และ 3.5 ชั่วโมง ต่อคุณภาพของปาท่องโก๋ พบว่าระยะเวลาในการพักโด 3 ชั่วโมง เป็นเวลาที่เหมาะสม ทำให้ได้ปาท่องโก๋ที่มีปริมาณจำเพาะเพิ่มขึ้น การดูดซับน้ำมันลดลง และลักษณะเนื้อภายในมีโพรงอากาศขนาดปานกลางกระจายตัวสม่ำเสมอ

ผลของระยะเวลาการทอดต่อคุณภาพของปาท่องโก๋ก่อนการแช่แข็งที่ระยะเวลา 1.5, 2 และ 2.5 นาที และการทอดซ้ำภายหลังการแช่แข็งที่ระยะเวลา 20, 30 และ 40 วินาที พบว่าการใช้ระยะเวลาในการทอดโดที่ 2.5 นาที ก่อนนำปาท่องโก๋ไปแช่แข็งและใช้ระยะเวลาในการทอดซ้ำปาท่องโก๋ภายหลังการแช่แข็งที่ 40 วินาที เป็นระดับที่เหมาะสม เนื่องจากปาท่องโก๋มีปริมาณจำเพาะการพองตัวได้ดีที่สุด และผู้ทดสอบชิมให้คะแนนความชอบอยู่ในระดับดีในทุกด้าน

สำหรับการเก็บรักษาปาท่องโก๋กึ่งสำเร็จรูปแช่แข็งที่อุณหภูมิ -18 องศาเซลเซียส เป็นเวลา 60 วัน พบว่าปาท่องโก๋มีคุณภาพไม่แตกต่างจากสูตรควบคุม

Thesis Title	Frozen pre- fried bread stick (Patonggo).
Student	Miss Anchalee Nilwong
Student ID.	50068611
Degree	Master of Science
Program	Food Catering Technology
Year	2009
Thesis Advisor	Assistant Professor Yaowaluk Surapunpid

ABSTRACT

Effects of modified starch and xanthan gum on the quality of pre-fried frozen bread sticks (Patonggo) were evaluated. Modified starch was added to the flour mixture at 0, 1, 1.5 and 2% by flour weight. The addition of modified starch at higher levels resulted in Patonggo with a lighter crust color, lower specific volume and less oil absorption. Results indicated that the suitable amount of modified starch added was 1.5%, which yielded a product with a slight reduction in specific volume and 11.49% less oil uptake compared to the control sample. The resulting sensory score was rated close to "slightly like". The flour mixture with 1.5% modified starch was then used to investigate the effect of xanthan gum (0.02, 0.04 and 0.06 % by flour weight) on the quality of pre-fried frozen bread sticks. Results showed that as the amount of xanthan gum increased, the darker crust color, lower specific and lower oil uptake of the samples were observed. The suitable level of xanthan gum was 0.04 %, which yielded Patonggo that was slightly lower in specific volume and oil absorption. The overall sensorial acceptance was rated at the level of "moderately like"

Effects of dough proofing for 2, 2.5, 3 and 3.5 hours on the quality of Patonggo was investigated. Results showed that proofing time at 3 hours was suitable to yield the Patonggo with higher specific volume, decreased oil absorption and optimum air cell distribution.

Suitable frying times for the pre- fried (before freezing) and post-fried (after freezing) steps of Patonggo were evaluated. The optimal pre-frying and post-frying times were 2.5 minutes and 40 seconds, respectively. The fried Patonggo had golden yellow color, increased specific volume and overall sensorial acceptance rated to "moderately like".

Overall qualities of the Patonggo stored at -18°C for 60 days were not significantly different compared to the control sample.

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์สำเร็จลุล่วงได้ด้วยดีด้วยความอนุเคราะห์จาก รศ. เขียวลักษณ์ สุรพันธ์พิศิษฐ์ ที่ได้ให้คำปรึกษาข้อมูลต่าง ๆ รวมทั้งความรู้ และคำแนะนำที่มีประโยชน์ ข้าพเจ้ารู้สึกซาบซึ้งและขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง

ขอขอบพระคุณ รศ. ดร. ประพันธ์ ปิ่นศิริโรคม ดร. ยุพร พิชกมุทร และ รศ.ดร.ประภาศรี เทพรักษา หัวหน้าภาควิชาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีอาหาร มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ศูนย์รังสิต ที่ให้คำแนะนำเพิ่มเติมช่วยแก้ไขข้อบกพร่อง เพื่อให้วิทยานิพนธ์สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ขอขอบคุณ เพื่อนๆ นักศึกษาปริญญาโทสาขาเทคโนโลยีการจัดการและบริการอาหาร ทุก ๆ คน และนักศึกษานิพนธ์เอก สาขาวิทยาศาสตร์การอาหาร ที่ช่วยเหลือในเรื่องต่าง ๆ ตลอดจนเจ้าหน้าที่วิทยาศาสตร์และเจ้าหน้าที่ห้องปฏิบัติการทุกคน

สุดท้ายนี้ข้าพเจ้าขอกราบขอบพระคุณ บิดา มารดา พี่ชายและพี่สาวของข้าพเจ้าที่เป็นกำลังใจ และให้การสนับสนุนและช่วยเหลือในทุกด้านตลอดมา ทำให้ข้าพเจ้าสามารถทำวิทยานิพนธ์นี้จนสำเร็จลุล่วงด้วยดี

คุณค่าและประโยชน์อันพึงมีจากวิทยานิพนธ์นี้ ข้าพเจ้าขอบแต่ผู้มีพระคุณทุกท่าน

อัญชลี นิลวงศ์

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	I
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	II
กิตติกรรมประกาศ.....	III
สารบัญ.....	IV
สารบัญตาราง.....	VI
สารบัญภาพ.....	VII
บทที่ 1 บทนำ.....	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
1.2 วัตถุประสงค์ของงานวิจัย.....	1
1.3 ขอบเขตของงานวิจัย.....	2
1.4 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากงานวิจัย.....	2
บทที่ 2 ทฤษฎีและวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง.....	3
2.1 ประวัติและลักษณะที่ดีของปาตองโก้.....	3
2.2 วัตถุดิบที่ทำปาตองโก้.....	3
1) แป้งสาลี (Wheat flour).....	3
2) ยีสต์ (Yeast).....	4
3) ผงฟู (Baking powder).....	5
4) น้ำ (Water).....	5
5) แอมโมเนีย (Ammonia).....	5
6) เบคกิ้งโซดา (Baking soda).....	6
7) เกลือป่น (Salt).....	6
8) น้ำตาลทราย (Sugar)	6
9) น้ำมันพืช (Vegetable oil).....	6
2.3 สตาร์ชดัดแปร (Modified starch).....	7
2.4 สารไฮโดรคอลลอยด์ (Hydrocolloids).....	7
1) แชนแทนกัม (Xanthan gum).....	8
2.5 การแช่แข็ง (Frozen).....	8

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
1) คุณสมบัติของอาหารแช่แข็ง.....	9
2.6 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	10
บทที่ 3 อุปกรณ์และวิธีการทดลอง.....	12
3.1 วัสดุและอุปกรณ์.....	12
3.2 สถานที่ดำเนินงาน.....	13
3.3 วิธีการทดลอง.....	13
บทที่ 4 ผลการทดลองและวิจารณ์.....	18
4.1 ผลการศึกษาปริมาณสารซัคคิแคปเรที่เหมาะสมในการผลิตปาท่องโก๋กึ่งสำเร็จรูปแช่แข็ง	18
4.2 ผลการศึกษาปริมาณแชนแทนกัมที่เหมาะสมเพื่อปรับปรุงคุณภาพของปาท่องโก๋กึ่งสำเร็จรูปแช่แข็ง.....	20
4.3 ผลการศึกษาระยะเวลาพักโคต่อคุณภาพของปาท่องโก๋กึ่งสำเร็จรูปแช่แข็ง.....	23
4.4 ผลการศึกษาระยะเวลาในการทอดต่อคุณภาพของปาท่องโก๋ก่อนและหลังการแช่แข็ง.....	25
4.5 ผลการศึกษาการเปลี่ยนแปลงคุณภาพของปาท่องโก๋กึ่งสำเร็จรูปแช่แข็งในระหว่างการเก็บรักษา.....	29
บทที่ 5 สรุปผลการทดลอง.....	32
บรรณานุกรม.....	33
ภาคผนวก.....	36
ประวัติผู้เขียน.....	45

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
3.1 สูตรมาตรฐานของปาท้องโก๋.....	14
4.1 ค่าสีที่ผิวด้านนอกของปาท้อง โก๋กึ่งสำเร็จรูปแช่แข็งที่เดิมสตร้าร์ชตัดแปรที่ระดับต่างๆ.....	18
4.2 ค่าปริมาณจำเพาะและค่าการดูดซับน้ำมันของปาท้อง โก๋กึ่งสำเร็จรูปแช่แข็งที่เดิม สตร้าร์ชตัดแปรที่ระดับต่าง ๆ.....	19
4.3 ค่าคะแนนเฉลี่ยของความชอบด้านต่างๆ ต่อปาท้อง โก๋กึ่งสำเร็จรูปแช่แข็งที่เดิม สตร้าร์ชตัดแปรที่ระดับต่าง ๆ.....	20
4.4 ค่าสีที่ผิวด้านนอกของปาท้อง โก๋กึ่งสำเร็จรูปแช่แข็งที่เดิมแซนแทนกัมที่ระดับต่าง ๆ.....	21
4.5 ค่าปริมาณจำเพาะและค่าการดูดซับน้ำมันของปาท้อง โก๋กึ่งสำเร็จรูปแช่แข็งที่เดิมแซนแทนกัม ที่ระดับต่าง ๆ.....	21
4.6 ค่าคะแนนเฉลี่ยของความชอบด้านต่าง ๆ ของปาท้อง โก๋กึ่งสำเร็จรูปแช่แข็งที่เดิม แซนแทนกัมในส่วนผสมของโคที่ระดับต่าง ๆ.....	22
4.7 ค่าปริมาณการขึ้นตัวของโคภายหลังการพักโคที่ระยะเวลาแตกต่างกัน.....	23
4.8 ค่าปริมาณจำเพาะและค่าการดูดซับน้ำมันของปาท้อง โก๋กึ่งสำเร็จรูปแช่แข็ง ที่พักโคไว้ที่ ระยะเวลาแตกต่างกัน.....	24
4.9 ค่าสีที่ผิวด้านนอกของปาท้อง โก๋ที่ทอดในระยะเวลาที่แตกต่างกันก่อนการแช่แข็ง.....	26
4.10 ค่าปริมาณจำเพาะของปาท้อง โก๋ที่ทอดในระยะเวลาที่แตกต่างกันก่อนการแช่แข็ง.....	26
4.11 ค่าสีที่ผิวด้านนอกของปาท้อง โก๋ที่ทอดซ้ำในระยะเวลาที่ต่างกันหลังการแช่แข็ง.....	27
4.12 ค่าปริมาณจำเพาะของปาท้อง โก๋ที่ทอดซ้ำในระยะเวลาที่ต่างกันหลังการแช่แข็ง.....	27
4.13 ค่าคะแนนเฉลี่ยของความชอบด้านต่าง ๆ ต่อปาท้อง โก๋กึ่งสำเร็จรูปแช่แข็งที่ใช้ระยะเวลา ในการทอดซ้ำที่แตกต่างกัน.....	28
4.14 ค่าสีที่ผิวด้านนอกของปาท้อง โก๋กึ่งสำเร็จรูปแช่แข็งที่ใช้ระยะเวลาในการเก็บรักษาที่ แตกต่างกัน.....	29
4.15 ค่าปริมาณจำเพาะและค่าการดูดซับน้ำมันของปาท้อง โก๋กึ่งสำเร็จรูปแช่แข็งที่ใช้ ระยะเวลาในการเก็บรักษาที่แตกต่างกัน.....	30
4.16 ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างของปาท้อง โก๋กึ่งสำเร็จรูปแช่แข็งด้วยวิธี Triangle test.....	31

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
3.1 ขั้นตอนการผลิตปาต่องโก๋.....	14
4.1 ลักษณะโครงอากาศภายในของขึ้นปาต่องโก๋ที่พักโคไว้เป็นเวลาต่างกัน.....	24

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ปาท่องโก๋เป็นขนมที่ทำมาจากแป้งสาลีนิยมนำมาบริโภค ร่วมกับ ชา กาแฟหรือ ไข่ไก่ในอาหารมื้อเช้าของคนไทยมาช้านาน ผู้บริโภคส่วนใหญ่ชอบรับประทานปาท่องโก๋ที่ทอดเสร็จใหม่ ๆ เพราะจะได้ลักษณะของคุณภาพที่ดีคือ ลักษณะเนื้อภายนอกมีความกรอบ สีเหลืองทอง แต่ลักษณะเนื้อภายในจะคงมีความนุ่ม เนื้อละเอียดไม่เป็นโพรงอากาศขนาดใหญ่ และไม่อมน้ำมัน แต่จากภาวะความเจริญทางเศรษฐกิจที่เร่งรัดและแข่งขันมากขึ้นทำให้ประชาชนมีพฤติกรรมการบริโภคเปลี่ยนแปลงไป ดังนั้นอาหารแช่แข็งจึงเป็นอาหารที่ผู้บริโภคยอมรับมากขึ้นเพราะมีคุณภาพดีใกล้เคียงกับอาหารปกติเนื่องจากสามารถใช้เทคโนโลยีใหม่ ๆ และสารเจือปนอาหาร (Food additives) เช่น สตาร์ชดัดแปร และ แชนแทนกัม ที่มีคุณสมบัติช่วยปรับปรุงความคงตัวและช่วยลดการดูดซับน้ำมันของอาหารกึ่งสำเร็จรูปประเภททอดได้ และนิยมบริโภคอาหารที่ซื้อสะดวก เตรียมง่าย และยังคงมีคุณลักษณะที่ต้องการ ผลิตภัณฑ์อาหารจากแป้งกึ่งสำเร็จรูปประเภททอด มักประสบปัญหาด้านลักษณะเนื้อสัมผัสที่ไม่คงตัว เมื่อต้องนำมาละลายน้ำแข็งก่อนใช้บริโภค

ดังนั้นงานวิจัยนี้จึงมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปริมาณของสตาร์ชดัดแปร แชนแทนกัม ที่เหมาะสมเพื่อปรับปรุงคุณภาพในการผลิตปาท่องโก๋กึ่งสำเร็จรูปแช่แข็ง ผลของระยะเวลาในการพักโดที่เหมาะสม ผลของเวลาในการทอดและปริมาณจำเพาะของปาท่องโก๋ก่อนและหลังการแช่แข็ง และผลของอายุการเก็บรักษาของปาท่องโก๋กึ่งสำเร็จรูปแช่แข็ง

1.2 วัตถุประสงค์ของงานวิจัย

1. ศึกษาปริมาณสตาร์ชดัดแปรที่เหมาะสมในการผลิตปาท่องโก๋กึ่งสำเร็จรูปแช่แข็ง
2. ศึกษาปริมาณแชนแทนกัมที่เหมาะสมเพื่อปรับปรุงคุณภาพของปาท่องโก๋กึ่งสำเร็จรูปแช่แข็ง
3. ศึกษาผลระยะเวลาพักโดต่อคุณภาพของปาท่องโก๋กึ่งสำเร็จรูปแช่แข็ง
4. ศึกษาผลระยะเวลาในการทอดต่อคุณภาพของปาท่องโก๋ก่อนและหลังการแช่แข็ง
5. ศึกษาการเปลี่ยนแปลงคุณภาพของปาท่องโก๋กึ่งสำเร็จรูปแช่แข็งในระหว่างการเก็บรักษา

1.3 ขอบเขตของงานวิจัย

งานวิจัยนี้เป็นการศึกษาปริมาณของสารซัคคแปร แซนแทนกัม ที่เหมาะสมเพื่อปรับปรุงคุณภาพในการผลิตปาท่องโก๋กึ่งสำเร็จรูปแช่แข็ง ผลของระยะเวลาในการพักโดที่เหมาะสม ผลของเวลาในการทอดและปริมาณจำเพาะของปาท่องโก๋ก่อนและหลังการแช่แข็งและผลของอายุการเก็บรักษาของปาท่องโก๋กึ่งสำเร็จรูปแช่แข็ง

1.4 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากงานวิจัย

ได้สถานะที่เหมาะสมต่อการผลิตปาท่องโก๋กึ่งสำเร็จรูปแช่แข็ง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่นิยมนำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 2

ทฤษฎีและวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

2.1 ประวัติและลักษณะที่ดีของปาตองโก

ปาตองโก ตามพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน (ราชบัณฑิตยสถาน, 2539) หมายถึงของกินชนิดหนึ่งของจีน ทำด้วยแป้งสาลีที่มีปริมาณ โปรตีนที่ต่ำนำมาตัดเป็นท่อนๆ แล้วจับเป็นก้อนติดกัน ทอดในน้ำมันให้พองมีชื่อเรียกในภาษาจีนว่า อี้จก๊วย

ตำนานปาตองโกมีที่มาจากนายทหารจีนนามว่า จังกูย รับราชการในแผ่นดินพระเจ้าเกาจง จังกูยเป็นนายทหารที่ซื่อสัตย์ เข้มแข็ง ช่วยปราบกบฏ รบกองโจร เป็นที่รักใคร่ของประชาชนทั่วไป ครั้งหนึ่งจังกูยยกทัพไปทำสงครามกับพวกกิม ซึ่งเป็นชนชาติเร่ร่อนพเนจรอยู่ระหว่างเขตแดนของจีนกับเกาหลี จังกูยรบจนเกือบชนะ แต่พระเจ้าเกาจงกลับมีรับสั่งให้ยกทัพกลับเนื่องจากมหามงคริชื่อ ฉิ่งไชว ซึ่งแอบสวามิภักดิ์กับพวกกิม คอยยุยงให้พระเจ้าเกาจงเจรจายุติสงครามกับพวกกิม เมื่อจังกูยกลับจากสงคราม ก็ถูกฉิ่งไชวและพรรคพวกใส่ร้ายหาว่า คิดกบฏ จนในที่สุดจังกูยและบุตรถูกจับไปจองจำ แต่ก็ไม่สามารถเอาผิดได้ เนื่องจากไม่มีหลักฐาน ฉิ่งไชวจึงลอบส่งหนังสือไปให้พัสดิเรอ็นจำสักรางจังกูยเสีย การสิ้นชีพของวีรบุรุษจังกูยทำให้ชาวจีน โกรธแค้น จึงนำแป้งสาลีมาปั้นเป็นชิ้นสองชิ้นติดกันแล้วทอดน้ำมันเรียกว่า อี้จก๊วย (คนไทยเรียกเพี้ยนว่า ปาตองโก) เพื่อแสดงความเกลียดแค้นในตัวฉิ่งไชว โดยเปรียบเทียบเนื้อแป้งสาลีเป็นเนื้อของฉิ่งไชวและภรรยา นำมาทอดน้ำมันกินให้หายแค้น

ลักษณะของปาตองโกที่ดีจะต้องมีลักษณะเนื้อด้านนอกกรอบ เนื้อภายในนุ่ม ไม่เหนียว พองอากาศไม่ใหญ่ พองตัวดี ไม่มีกลิ่นของแอมโมเนีย มีก้อนแป้งที่ติดอยู่ด้วยกัน และที่สำคัญคือ ต้องไม่อมน้ำมัน (พจนีย์, 2546)

2.2 วัตถุดิบที่ทำปาตองโก

ส่วนประกอบในการทำปาตองโกประกอบด้วย

1) แป้งสาลี (Wheat flour)

แป้งสาลีเป็นแป้งที่ใช้ในการทำผลิตภัณฑ์เบเกอรี่ทุกชนิด แป้งสาลีมีโปรตีน 2 ชนิด ที่รวมกันอยู่ในสัดส่วนที่เหมาะสม คือ โปรตีน กลูเตนิน (glutenin) และ โปรตีน ไกลอะดีน (gliadin) ซึ่งเมื่อแป้งผสมกับน้ำในอัตราส่วนที่เหมาะสมและ เมื่อได้รับแรงนวดผสมที่ดีจะเกิดการรวมตัวกันเป็นสารประกอบที่มีโครงสร้างพิเศษชนิดหนึ่ง เรียกว่า กลูเตน (gluten) ซึ่งมีลักษณะเป็นก้อนแป้งที่มีโครงสร้างสามารถแผ่เป็นแผ่นบางได้ และมีความยืดหยุ่น กลูเตนนี้จะเป็นตัวเก็บก๊าซไว้ทำให้เกิด

โครงร่างที่จำเป็นของผลิตภัณฑ์ และจะเป็นโครงร่างแบบฟองน้ำเมื่อได้รับความร้อนจากตู้อบจนทำให้สุก

แป้งสาลีที่ผลิตเพื่อใช้ทำผลิตภัณฑ์เบเกอรี่ มี 3 ชนิด คือแป้งขนมปัง แป้งเค้ก และแป้งเอนกประสงค์ ซึ่งแต่ละชนิดมีคุณสมบัติลักษณะรวมถึงการใช้ประโยชน์แตกต่างกัน (จิตรนา และ อรอนงค์, 2541) โดยแป้งสาลีที่นำมาใช้ทำปาท่องโก๋จะใช้ชนิดเอนกประสงค์

แป้งสาลีชนิดเอนกประสงค์ หมายถึง แป้งสาลีที่ได้จากการสีและบดเมล็ดข้าวสาลีชนิดคอมมอนหรือข้าวสาลีชนิดคอมมอนผสมกับคลีป และ/หรือ คุรัม ซึ่งปราศจากสิ่งแปลกปลอม มีโปรตีนสูงปานกลางร้อยละ 10-11 เป็นแป้งที่ได้จากการผสมข้าวสาลีชนิดแข็งกับชนิดอ่อนเข้าด้วยกันในสัดส่วนที่เหมาะสมเพื่อใช้ในการทำผลิตภัณฑ์หลาย ๆ ชนิด (มอก, 2524) แป้งเอนกประสงค์ เช่นขนมปังจืดและหวาน ขนมเค้กบางชนิด ปาท่องโก๋ บะหมี่ เพสตรี ใช้เวลานานวดโด (Dough) น้อยกว่าขนมปัง ลักษณะของแป้งมีสมบัติของแป้งขนมปังและแป้งเค้กรวมกัน สารที่ทำให้ขึ้นฟูสำหรับแป้งชนิดนี้สามารถใช้ได้ทั้งยีสต์และผงฟู (จิตรนา และ อรอนงค์, 2541)

2) ยีสต์ (Yeast)

เป็นรากกลุ่มหนึ่งที่มีดำรงชีวิตอยู่ในสภาพเซลล์เดียวเป็นส่วนใหญ่ มีการขยายพันธุ์โดยการแตกหน่อ หรือ โดยการแบ่งตัวออกเป็นสองเซลล์คล้ายแบคทีเรีย มีขนาดเล็ก มองด้วยตาเปล่าไม่เห็น ต้องส่องดูด้วยกล้องจุลทรรศน์ ยีสต์นี้มีอยู่ตามธรรมชาติ เป็นตัวสำคัญที่ทำให้เกิดการหมักและยังเป็นอาหารที่มีคุณค่าอีกด้วย เพราะเป็นแหล่งวิตามินและเอนไซม์ที่สำคัญ ยีสต์เป็นวัตถุดิบที่มีความสำคัญมากสำหรับการทำผลิตภัณฑ์ที่ใช้หมักด้วยยีสต์ เช่น ขนมปังชนิดต่าง ๆ โคนัท ปาท่องโก๋ ซาลาเปา ฯลฯ ยีสต์เป็นตัวที่ทำให้โดหมักที่มีความหนืดเปลี่ยนเป็นเบตาตัว มีความยืดหยุ่นและมีรูอากาศ ซึ่งเมื่อนำไปอบแล้วจะเป็นอาหารที่มีคุณค่าและย่อยง่าย สำหรับการทำขนมปังนั้น ยีสต์จะทำหน้าที่ตั้งแต่เริ่มผสมนวดแป้ง จนกระทั่งนำโดที่นวดได้ไปอบหรือทอด และจะหยุดทำหน้าที่เมื่อได้รับความร้อนจากตู้อบ หรือจากแหล่งอื่นที่ใช้ทำผลิตภัณฑ์ให้สุก ยีสต์ต้องการอาหารเช่นเดียวกับพืชหรือสิ่งมีชีวิตอื่น ๆ น้ำตาลเป็นอาหารที่จำเป็นสำหรับยีสต์ในการทำให้ยีสต์เกิดพลังงาน แร่ธาตุและสารประกอบไนโตรเจนก็เป็นอาหารที่สำคัญของยีสต์ด้วยเช่นกัน อาหารเหล่านี้จะได้มาจากแป้ง นม และส่วนผสมอื่น ๆ อีกบ้าง

ยีสต์จะเจริญเติบโตได้ดีที่สุดที่อุณหภูมิระหว่าง 70-95 องศาฟาเรนไฮด์ การหมักโดจะให้ผลดีที่สุดที่อุณหภูมิ 75-80 องศาฟาเรนไฮด์ ถ้าอุณหภูมิต่ำกว่านี้การหมักจะช้าลง และถ้าสูงกว่านี้การหมักก็จะเกิดขึ้นเร็วเกินไป ทำให้ผลิตภัณฑ์ที่ได้มีลักษณะผิดปกติไปจากที่ควรจะเป็น การเจริญเติบโตของยีสต์และการหมัก ยังขึ้นอยู่กับความเป็นกรด เบสอีกด้วย ในขณะที่เริ่มทำการหมัก โดควรมี pH 5.5 ซึ่งเป็นระดับที่ดีที่สุดในการเจริญเติบโตของยีสต์ ความเป็นกรด-เบส นี้จะเพิ่มขึ้นตลอดระยะเวลาของการหมัก จนเมื่อถึงขั้นสุดท้ายของการหมัก โดจะมี pH ที่ 4.5-4.6 หน้าที่ของยีสต์ในการทำผลิตภัณฑ์

อาหารหมัก คือ สร้างก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ ทำให้โดยขยายตัวและปริมาตรของโดเพิ่มขึ้นทำให้เกิดโครงสร้างและลักษณะเนื้อของ โด อันเป็นผลจากการขยายตัวของก๊าซที่ยีสต์สร้างขึ้นทำให้ผลิตภัณฑ์มีกลิ่นรสเฉพาะตัว อันเนื่องมาจากสารแอลคิลไฮด์ แอลกอฮอล์ ีโตน และกรดที่ยีสต์สร้างขึ้นมาในระหว่างการหมักและช่วยเสริมคุณค่าทางอาหารให้แก่ผลิตภัณฑ์ (จิตธนา และอรอนงค์, 2541)

3) ผงฟู (Baking powder)

ผงฟูเป็นสิ่งที่ทำให้ขนมขึ้นฟูด้วยก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ ทำให้ผลิตภัณฑ์เบาโปร่งมีลักษณะเนื้อในเป็นโพรงอากาศ โดยปกติแล้วผงฟูจะช่วยให้เด็กมีความเบาขึ้นฟู ลักษณะเนื้อในเด็กเป็นโพรงอากาศโปร่ง และทำให้เด็กมีความน่ารับประทาน ผงฟู ประกอบด้วย โซเดียมไบคาร์บอเนต (sodium bicarbonate) และสารที่มีฤทธิ์เป็นกรด เช่น คริมทาร์ทาร์ (cream of tartar) เป็นผลึกผงสีขาวทำมาจากกรดในผลองุ่น โซเดียมแอซิดไพโรฟอสเฟต (sodium acid pyrophosphate) และส่วนที่เป็นแป้งข้าวโพดเพื่อป้องกันไม่ให้สารทั้งสองสัมผัสกัน โดยตรง เมื่อผงฟูโดนน้ำจะทำให้เกิดปฏิกิริยาเคมี เกิดเป็นก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ทำให้ขนมฟู ซึ่งเป็นแบบกำลังหนึ่ง (single acting หรือ fast action) ส่วนแบบกำลังสอง (double action) จะมีกรด 2 ตัว และจะมีก๊าซเกิดขึ้น 2 ช่วงในช่วงการผสมและการอบ (จิตธนา และอรอนงค์, 2541)

4) น้ำ (Water)

น้ำเป็นส่วนผสมที่สำคัญ เนื่องจากน้ำมีหน้าที่รวมตัวกับโปรตีนในแป้งทำให้เกิดเป็นกลูเตน เมื่อผสมน้ำกับแป้งจะเกิดก้อนแป้งที่มีลักษณะเหนียว และยืดหยุ่นได้ เรียกว่า โด โครงสร้างของโด คือ กลูเตนซึ่งเป็นโปรตีนที่ไม่ละลาย ยิ่งในโดมีปริมาณน้ำมากเท่าใด สตาร์ชซึ่งเป็นส่วนประกอบส่วนใหญ่ของแป้งก็จะยึดไว้มากเท่านั้น สตาร์ชจะดูดซับน้ำไว้บนผิวนอก เกิดขึ้นตอนแรกของการผสม เมื่อการผสมดำเนินต่อไป โดจะค่อย ๆ หายและ จนเมื่อคั้งหรือจับคูจะไม่ติดมือหรือติดข้าง ๆ อ่างผสม ในสภาพเช่นนี้แสดงว่า โดได้รับการผสมอย่างพอเพียงแล้ว ในขณะที่โปรตีนจะได้รับการผสมกับน้ำอย่างเต็มที่ และเซลล์ของสตาร์ชก็จะดูดซึมน้ำเข้าไปประมาณครึ่งหนึ่งของน้ำหนักแป้ง

โดที่มีความเหนียว ลักษณะเนื้อแน่นมากเกินไป เนื่องจาก โดมีน้ำน้อยเกินไป ปริมาตรของน้ำที่มีอยู่ในโดจะมีผลอย่างยิ่งต่อโครงสร้างของผลิตภัณฑ์ น้ำจะทำให้เนื้อในของผลิตภัณฑ์ที่ได้อ่อนนุ่ม มีขนาดและรูปร่างของเซลล์เปิด โดที่แน่นจะทำให้เนื้อในของขนมปัง มีขนาดและรูปร่างของเซลล์ที่ปิดแน่น มีเปลือกนอกแข็งและมีปริมาตรเล็ก (จิตธนา และอรอนงค์, 2541)

5) แอมโมเนีย (Ammonia)

สารแอมโมเนียที่ใช้ในการทำปาท่องโก๋ได้แก่พวกแอมโมเนียคาร์บอเนต (ammonia carbonate) หรือแอมโมเนียไบคาร์บอเนต (ammonia bicarbonate) เป็นสารที่ทำให้ผลิตภัณฑ์ขึ้นฟูอีกชนิดหนึ่ง แต่ใช้กันน้อย ส่วนมากใช้ในการทำคุกกี้หรือผลิตภัณฑ์ที่มีขนาดเล็ก นอกจากนั้นใช้ใส่ผสมในการทำครีมพัฟ ปาท่องโก๋ ฯลฯ โดยแอมโมเนียไบคาร์บอเนตมักใช้กับผลิตภัณฑ์ที่เมื่ออบแล้วมี

ความชื้นต่ำ เพราะถ้ามีน้ำอยู่ในผลิตภัณฑ์เพียงเล็กน้อยก็จะเกิดกลิ่นแอมโมเนียซึ่งทำให้บริโภคไม่ได้ ข้อดีของการใช้แอมโมเนียก็คือ แอมโมเนียจะให้ก๊าซ 3 ชนิด คือ ก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ ก๊าซแอมโมเนียและไอน้ำ ซึ่งสารเหล่านี้จะระเหยออกไปไม่เหลือสารตกค้างที่เป็นของแข็งอยู่ในผลิตภัณฑ์ ข้อเสียของแอมโมเนียก็คือ มีการใช้ที่จำกัด เพราะอาจมีกลิ่นของแอมโมเนียตกค้างอยู่ในผลิตภัณฑ์ที่อบหรือทอดออกมาร้อน ๆ ทำให้ผลิตภัณฑ์มีกลิ่นรสไม่ดี (จิตรนา และอรอนงค์, 2541)

6) เบคกิ้งโซดา (Baking soda)

เบคกิ้งโซดาหรือโซเดียมไบคาร์บอเนต (sodium bicarbonate) เป็นสารเคมีที่เมื่อได้รับความร้อนจะสลายตัวให้ก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ออกมา การใช้สารเคมีชนิดนี้ช่วยในการผลิตก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์แต่เพียงตัวเดียว จะมีผลเสียคือมีสารตกค้างอยู่ในผลิตภัณฑ์ ซึ่งถ้าใช้ในปริมาณมากจะมีสารตกค้างอยู่มาก ทำให้ผลิตภัณฑ์ที่ได้มีรสเฝื่อน และถ้าสารตกค้างนี้ทำปฏิกิริยากับไขมันที่มีอยู่ในส่วนผสมของผลิตภัณฑ์ ก็จะทำให้ผลิตภัณฑ์มีลักษณะเป็นสบู่ นอกจากนั้นอุณหภูมิที่ต้องการใช้ในการผลิตก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ของเบคกิ้งโซดาจะสูง ดังนั้นก๊าซส่วนใหญ่จะเกิดขึ้นในขั้นตอนสุดท้ายของการอบหรือการทอด (จิตรนา และอรอนงค์, 2541)

7) เกลือป่น (Salt)

ในการทำขนมปังหรือขนมอบต่าง ๆ เกลือที่ใส่ลงไปในส่วนผสมจะช่วยทำให้ผลิตภัณฑ์มีรสเค็ม เกลือจะช่วยเน้นรสชาติของส่วนผสมอื่นให้เด่นชัด และช่วยทำให้ผลิตภัณฑ์มีกลิ่นรสและคุณลักษณะดีขึ้น เกลือเป็นตัวที่ทำให้โคแข็งขึ้น ถ้าไม่มีเกลือ โคจะแฉะ เพราะฉะนั้นเกลือจึงช่วยให้ผลิตภัณฑ์มีเนื้อสัมผัสและรูปร่างที่ดีจากการที่โคมีกำลังในการอุ้มก๊าซ

เกลือจะทำให้การหมักคงตัว เกลือจะไม่ทำลายยีสต์ จะดึงน้ำออกจากยีสต์แต่ไม่ทำให้ยีสต์ตาย เกลือจะทำให้การทำงานของเอนไซม์ไซเมสช้าลงในการใช้น้ำตาลและผลิตก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์และแอลกอฮอล์ (จิตรนา และอรอนงค์, 2541)

8) น้ำตาลทราย (Sugar)

น้ำตาลเป็นสารประกอบอินทรีย์ที่เป็นผลึก ละลายได้ดีในน้ำและมีรสหวาน จัดเป็นสารอาหารประเภทคาร์โบไฮเดรต น้ำตาลทำหน้าที่ต่าง ๆ ในผลิตภัณฑ์เบเกอรี่ คือ ให้ความหวานแก่ผลิตภัณฑ์เป็นอาหารของยีสต์ในระหว่างการหมัก ช่วยให้เนื้อของผลิตภัณฑ์ดี ช่วยเก็บความชื้นและทำให้ผลิตภัณฑ์มีความชุ่มอยู่ได้นาน ทำให้เปลือกนอกของผลิตภัณฑ์มีสีที่ดีและเพิ่มคุณค่าทางอาหารแก่ผลิตภัณฑ์ (จิตรนา และอรอนงค์, 2541)

9) น้ำมันพืช (Vegetable oil)

น้ำมันที่ใช้ทำผลิตภัณฑ์เบเกอรี่ จะช่วยทำให้ผลิตภัณฑ์มีความนุ่มและให้กลิ่นรสที่ดี ช่วยในการเก็บก๊าซที่เกิดขึ้น โดยทำให้กลูเตนมีความแน่นจนอากาศเข้าไม่ได้ซึ่งทำให้ปริมาตรและเปลือก

นอกของผลิตภัณฑ์ดีขึ้นและช่วยหล่อลื่นกลูเตนให้ยืดหดได้ดี โดยช่วยการขยายตัวของผนังเซลล์และจัดโครงสร้างของกลูเตน ซึ่งมีผลต่อการเพิ่มปริมาณของผลิตภัณฑ์ (จิธนา และอรอนงค์, 2541)

2.3 สตาร์ชดัดแปร (Modified Starch)

สตาร์ชดัดแปรตามความหมายมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม มอก. 1073-2535 หมายถึง ผลิตภัณฑ์ที่ได้จากการนำสตาร์ช เช่น สตาร์ชมันสำปะหลัง สตาร์ชข้าวโพด สตาร์ชมันฝรั่ง สตาร์ชข้าวสาลี มาเปลี่ยนสมบัติทางเคมีและ/หรือทางฟิสิกส์จากเดิมด้วยความร้อนและ/หรือเอนไซม์ และ/หรือสารเคมีชนิดต่าง ๆ เพื่อให้มีคุณสมบัติเหมาะสมกับการนำไปใช้ในอุตสาหกรรมอาหารต่าง ๆ ซึ่งคุณลักษณะเกณฑ์ซึ่งต่าง ๆ ของสตาร์ชดัดแปรแต่ละประเภทจะต้องเป็นไปตามข้อกำหนดมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม (กถาณรงค์ และ เกื้อกูล, 2546)

สตาร์ชดัดแปรที่นิยมใช้ในอาหารแช่แข็ง มีวัตถุประสงค์เพื่อเพิ่มสมบัติในการคงตัวต่อการคืนรูปจากการแช่แข็ง เช่น สตาร์ชดัดแปรชนิด ไฮดรอกซีโพรพิลสตาร์ช (hydroxypropyl starch) และ สตาร์ชฟอสเฟส โมโนเอสเทอร์ (starch phosphate monoester)

ไฮดรอกซีโพรพิลสตาร์ช (hydroxypropyl starch) เป็นสตาร์ชดัดแปรที่ไม่มีประจุซึ่งเกิดจากปฏิกิริยาอีเทอร์ิฟิเคชัน (etherification) ระหว่างสตาร์ช กับสารเคมีที่มีหมู่อีเทอร์ หรือเรียกอีกอย่างว่าปฏิกิริยาไฮดรอกซีแอลคิลเลชัน (hydroxyalkylation) สตาร์ชทำปฏิกิริยากับโพรพิลีนออกไซด์ในสถานะที่เป็นเบส ใช้เป็น สารเติมแต่งอาหาร โดยตรง (direct food additive) ที่มีความคงตัวต่อการแช่แข็งและการละลาย มีความคงตัวต่อการเก็บในที่เย็น เมื่อนำมาละลายน้ำจะได้แป้งเปียกที่มีความใสและเนื้อสัมผัสที่ดี เหมาะสำหรับใช้กับอุตสาหกรรมอาหารแช่แข็ง ทั้งนี้ไฮดรอกซีโพรพิลสตาร์ช ยังสามารถช่วยเพิ่มอายุการเก็บรักษาอาหาร ได้ดีอีกด้วย (กถาณรงค์ และ เกื้อกูล, 2546)

2.4 สารไฮโดรคอลลอยด์ (Hydrocolloids)

นิธิยา (2545) กล่าวว่าไฮโดรคอลลอยด์ส่วนใหญ่ที่ใช้เป็นไฮโดรฟิลิกคอลลอยด์ หมายถึง สารประเภทโพลีแซคคาไรด์ กัม หรือ โปรตีน ซึ่งเป็นโพลีเมอร์ที่มีสายยาวและมีน้ำหนักโมเลกุลสูง ในโมเลกุลอาจประกอบด้วยโมโนแซคคาไรด์ชนิดเดียวกันทั้งหมดเป็น โฮโมโพลีแซคคาไรด์ เช่น เดกซ์ตรานและฟอสโฟแมนแนน หรือประกอบด้วย โมโนแซคคาไรด์หลายชนิดเป็นเฮเทอโรโพลีแซคคาไรด์ เช่น กัมอะราบิก กัมแกดดี และกัมคารายา เป็นต้น

คำว่า กัม เป็นภาษาอียิปต์ หมายถึงสารที่มีลักษณะเหนียว ดังนั้นเมื่อกัมละลายหรือกระจายตัวอยู่ในน้ำ จะทำให้สารละลายเพิ่มความหนืดหรือมีลักษณะเป็นเจล ในอุตสาหกรรมอาหารนำ กัมมาใช้ประโยชน์เป็นสารเพิ่มความหนืด เพิ่มความคงตัวของอิมัลชัน สารที่ทำให้เกิดเจลและหน้าที่ยื่น ๆ ในผลิตภัณฑ์อาหาร หน้าที่ยื่นดังกล่าวช่วยให้ผลิตภัณฑ์มีคุณภาพดีขึ้น เช่น ลักษณะเนื้อสัมผัส ลักษณะ

ปรากฏ และอายุการวางจำหน่าย ซึ่งขึ้นอยู่กับขนาด รูปร่างและคุณสมบัติของไฮโดรคอลลอยด์ ทำให้ผลิตภัณฑ์อาหารมีรูปร่างและลักษณะเนื้อสัมผัสแตกต่างกันได้มากมาย นอกจากนี้ ไฮโดรคอลลอยด์บางชนิดเมื่อนำไปผสมกับอีกชนิดหนึ่ง จะเกิดปฏิกิริยาทำให้มีคุณสมบัติและหน้าที่เปลี่ยนไปจากเดิมได้หน้าที่ของไฮโดรคอลลอยด์

ในอุตสาหกรรมอาหารได้นำไฮโดรคอลลอยด์มาใช้ประโยชน์เพื่อปรับปรุงคุณภาพของอาหารตามสมบัติของไฮโดรคอลลอยด์แต่ละชนิด ซึ่งจะทำหน้าที่ได้แตกต่างกัน ขึ้นอยู่กับชนิดของไฮโดรคอลลอยด์ ที่นิยมใช้กันมาก คือ ทำหน้าที่เป็นสารเพิ่มความคงตัว เพิ่มความหนืด สารช่วยการรวมตัวของน้ำและไขมัน และสารที่ทำให้เกิดฟิล์ม การทำหน้าที่ดังกล่าวของไฮโดรคอลลอยด์จะสัมพันธ์กับความหนืดของสารละลายที่ใช้ด้วย ปริมาณการใช้ไฮโดรคอลลอยด์ในหน้าที่ดังกล่าวรวมกันประมาณ 65 เปอร์เซ็นต์ของไฮโดรคอลลอยด์ที่นำมาใช้ประโยชน์ทั้งหมด สำหรับหน้าที่อื่น ๆ ใช้เพียงเล็กน้อยเท่านั้น ไฮโดรคอลลอยด์แต่ละชนิด มีหน้าที่เฉพาะในผลิตภัณฑ์อาหาร ไฮโดรคอลลอยด์บางชนิดอาจทำหน้าที่ได้เพียงอย่างเดียว เช่น เป็นสารเพิ่มความข้นหนืด แต่มีบางชนิดสามารถทำหน้าที่ได้หลายอย่าง เช่น เป็นสารเพิ่มความข้นหนืด เพิ่มความคงตัว และเป็นสารช่วยให้เกิดเจลด้วย เช่น แอลจินเนต หรือเป็นเฉพาะสารเพิ่มความหนืดและสารเพิ่มความคงตัวเท่านั้น เช่น สตาร์ช ซึ่งทำหน้าที่หลักของไฮโดรคอลลอยด์แต่ละชนิด

1) แซนแทนกัม (Xanthan gum)

แซนแทนกัม (Xanthan gum) หรือ Polysaccharide B-1459 เป็นกัมที่ได้จากการหมักด้วยแบคทีเรียบริสุทรี ชนิด *Xanthomonas campestris* หลังจากเกิดกระบวนการหมักแล้ว จะนำสารละลายที่ได้มาตกตะกอนแยกเอาแซนแทนกัมออก ด้วยไอโซโพรพิลแอลกอฮอล์ ทำให้แห้งแล้วบดให้เป็นผงละเอียด แซนแทนกัมนิยมใช้มากในอาหาร เพราะมีสมบัติพิเศษที่สำคัญ คือ กระจายตัวและละลายได้ดีทั้งในน้ำเย็นและน้ำร้อน สารละลายที่ได้มีความหนืดสูงถึงแม้จะมีความเข้มข้นต่ำและทนต่อการย่อยด้วยเอนไซม์ มีความคงตัวสูงต่อความร้อนและค่าพีเอช โดยเฉพาะความหนืดของสารละลายแซนแทนกัมจะคงที่ ถึงแม้อุณหภูมิจะเปลี่ยนแปลงในช่วง 0-100 องศาเซลเซียส หรือค่าพีเอชจะเปลี่ยนแปลงในช่วง 1-13 ก็ตาม นอกจากนี้สารละลายแซนแทนกัมยังมีสมบัติเป็นซูโดพลาสติก ซึ่งมีความสำคัญต่อกลิ่น ลักษณะปรากฏ และความรู้สึกเมื่ออาหารอยู่ในปาก แซนแทนกัมใช้ประโยชน์ในผลิตภัณฑ์อาหารหลายชนิดทั้งที่เป็น suspension และอิมัลชัน ทำหน้าที่เป็นสารเพิ่มความหนืด สารเพิ่มความคงตัว และทำให้อนุภาคแขวนลอยได้ดี

2.5 การแช่แข็ง (Frozen)

การเก็บรักษาอาหารด้วยการแช่แข็ง เป็นที่นิยมอย่างแพร่หลาย เพราะสามารถรักษา กลิ่น รส สี และคุณค่าทางโภชนาการ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ กลไกของการเก็บรักษาโดยการแช่แข็ง เกิดขึ้นได้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

หลายอย่าง เมื่อผลิตภัณฑ์มีอุณหภูมิลดลงต่ำกว่า 0 องศาเซลเซียส ทำให้อัตราการเจริญของจุลินทรีย์และการเสื่อมเสีย เนื่องจากกิจกรรมของจุลินทรีย์ ลดลงอย่างมาก รวมทั้ง ปฏิกิริยาเคมีอื่น ๆ เนื่องจากเอนไซม์และออกซิเดชันด้วย นอกจากนี้การเกิดผลึกน้ำแข็งภายในผลิตภัณฑ์จะทำให้หน้าที่เหลือซึ่งมีผลต่อปฏิกิริยาที่ก่อให้เกิดการเสื่อมเสียลดลง โดยทั่วไปมักแช่แข็งที่อุณหภูมิ -18 องศาเซลเซียส หรือต่ำกว่า หลักสำคัญคือการเปลี่ยนสถานะของน้ำที่เป็นของเหลวให้เป็นน้ำแข็งเพื่อ ไม่น้ำสามารถทำปฏิกิริยาเคมี อย่างไรก็ตามการแช่แข็งที่อุณหภูมิต่ำเพียงใดก็ไม่สามารถทำลายเชื้อจุลินทรีย์ได้หมด แต่สามารถลดและ ชะลอ ปริมาณจุลินทรีย์ลงได้ (ลักษณะ, 2539)

1) คุณสมบัติของอาหารแช่แข็ง

ลักษณะที่สำคัญของการแช่แข็งอาหารคือ สมบัติของผลิตภัณฑ์โดยเฉพาะในด้านบทบาทของน้ำ และการเปลี่ยนแปลงสถานะของน้ำระหว่างกระบวนการแช่แข็ง เนื่องจากลักษณะทางเทอร์โมไดนามิกส์ เช่น การเปลี่ยนแปลงสถานะของน้ำ มีดังต่อไปนี้

ก. จุดเยือกแข็งลดต่ำลง (freezing-point depression) จุดเยือกแข็งของน้ำที่มีในอาหารจะลดต่ำลงซึ่งเป็นคุณสมบัติที่สำคัญ ในอาหารต่าง ๆ มีน้ำเป็นองค์ประกอบอยู่สูงและมีตัวถูกละลายอยู่บ้าง ทำให้จุดเยือกแข็งที่เกิดขึ้นจริง ๆ หรือเริ่มแรกของอาหารลดต่ำกว่าน้ำบริสุทธิ์ ซึ่งจุดเยือกแข็งของน้ำที่ลดต่ำลง จะขึ้นอยู่กับน้ำหนัก โมเลกุลและความเข้มข้นของตัวถูกละลายในอาหาร และในสารละลายที่มีน้ำเป็นองค์ประกอบ ในอาหารทั่วไปอาจประกอบด้วยตัวถูกละลายมากกว่า 1 ชนิด

ข. การเกิดผลึกน้ำแข็ง (ice crystal) คือ การก่อรูปของ วัฏภาคของแข็งที่มีการรวมตัว อย่างเป็นระเบียบ จากสารละลาย สารหลอมเหลว หรือไอ กระบวนการเกิดผลึกจะเกิดขึ้นได้ 2 ขั้นตอนคือ:

- การเกิดผลึก (crystal formation) หรือที่เรียกว่า นิวเคลียชัน (nucleation) เป็นจุดเริ่มต้นของการแช่แข็ง ซึ่งเป็นระยะที่โมเลกุลของน้ำรวมตัวกันอย่างเป็นระเบียบ มีขนาดเล็ก ๆ ที่พอจะคงรูปได้ และทำหน้าที่เป็นศูนย์กลางของผลึกในการขยายขนาดต่อไป

- การเติบโตของผลึก (crystal growth) เป็นช่วงที่เพิ่มขนาดของผลึกน้ำแข็งโดยการเพิ่มของโมเลกุลอย่างเป็นระเบียบ ขนาดของผลึกเมื่อสิ้นสุดกระบวนการแช่แข็ง มีผลต่อคุณภาพของผลิตภัณฑ์ ซึ่งขนาดของผลึกน้ำแข็งที่เกิดขึ้น จะขึ้นกับจำนวนของนิวเคลียสผลึกที่เกิดขึ้นด้วย และจากการเกิดนิวเคลียสผลึก จะขึ้นกับระดับการทำให้เย็นยิ่งยวด ดังนั้นขนาดของผลึกน้ำแข็งที่ได้จึงขึ้นกับอัตราการแช่แข็ง

ค. เวลาของการแช่แข็ง (freezing time) เวลาของการแช่แข็งหรืออัตราการแช่แข็ง เป็นปัจจัยที่สำคัญในการเลือกใช้ระบบแช่แข็ง เพื่อให้ได้คุณภาพของผลิตภัณฑ์ที่เหมาะสม เวลาของการแช่แข็งจะเป็นตัวบ่งบอกความจุ (capacity) ของระบบด้วย และยังมีผลโดยตรงต่อคุณภาพของอาหารแช่แข็ง ดังนั้นวิธีหาเวลาของการแช่แข็งจึงมีความสำคัญ เพื่อให้แน่ใจว่าได้คัดเลือกระบบแช่แข็งที่มี

ประสิทธิภาพตามต้องการ บีบีบีที่มีผลต่ออัตราการแช่แข็ง คือ ความแตกต่างของอุณหภูมิระหว่างผลิตภัณฑ์ และตัวกลางทำให้เย็น ลักษณะการถ่ายเทความร้อนจากผลิตภัณฑ์ หรือภายในผลิตภัณฑ์ ขนาด ชนิด และรูปร่างของภาชนะบรรจุผลิตภัณฑ์ (สายสนม, 2540)

2.6 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

กมลวรรณ (2548) ศึกษาถ้วยเดี่ยวแช่แข็งที่มีการเติมสตาร์ชตัดแปร ชนิดไฮดรอกซีโพรพิลสตาร์ช (hydroxypropyl starch) [National*frigex(NF),National*780148(N7)] ร้อยละ 4 และ 8 รวมกับไฮโดรคอลลอยด์ (แชนแทนกัมร้อยละ 0.02 และ 0.04, คาร์บอกซิลเมทิลเซลลูโลสร้อยละ 0.05 และ 0.01) ลงในถ้วยเดี่ยวเส้นจันทร์ที่ทำจากแป้งข้าวเหลือง การเติมสตาร์ชตัดแปรและไฮโดรคอลลอยด์ช่วยปรับปรุงคุณภาพของถ้วยเดี่ยวเส้นจันทร์แช่แข็งได้เล็กน้อย โดยการเติมคาร์บอกซิลเมทิลเซลลูโลสช่วยลดการตกผลึกใหม่ของน้ำแข็งทำให้เนื้อสัมผัสดีขึ้น ขณะที่แชนแทนกัมช่วยลดการคืนตัวของอะไมโลสทำให้มีความชุ่มชื้นน้อยลง ส่วนสตาร์ชตัดแปรชนิดไฮดรอกซีโพรพิลช่วยขัดขวางการรวมกลุ่มของสายโซ่สตาร์ชทำให้มีคุณภาพดีขึ้น และคงทนต่อการคืนรูปการแช่แข็งมากขึ้นและถ้วยเดี่ยวเส้นจันทร์ทุกตัวอย่างภายหลังการแช่แข็งยังคงมีลักษณะทางประสาทสัมผัสด้านต่างๆ อยู่ในระดับที่ชอบ

เบญจพร (2546) ศึกษาการพัฒนาผลิตภัณฑ์ฟัพเพสตรีแช่แข็ง โดยใช้ ฟลาวมันสำปะหลังทดแทนแป้งสาลี พบว่าสามารถทดแทนได้ถึงร้อยละ 45 ของน้ำหนักแป้ง ได้สูตรที่เหมาะสม คือ แป้งผสม (แป้งสาลี : ฟลาวมันสำปะหลัง 55:45) ร้อยละ 42.8 น้ำ ร้อยละ 28.6 เพสตรี่มากรีน ร้อยละ 28.6 และเกลือร้อยละ 0.63 ตามลำดับ จากนั้นนำแป้งฟัพเพสตรีขนาด 6x9 ตารางนิ้ว ที่ผ่านกระบวนการรีดแล้วมาแช่แข็งที่อุณหภูมิ-18 องศาเซลเซียส จากการศึกษาวิธีการนำแป้งฟัพเพสตรีแช่แข็งทำโดยนำมาตั้งไว้ที่อุณหภูมิห้องเวลา 45 นาที ตัดแป้งฟัพเพสตรีขนาด 3x3 ใส่ใส่ใ้ไก่ อบที่อุณหภูมิ 200 องศาเซลเซียส เวลา 30 นาที เมื่อนำไปทดสอบผู้บริโภคจำนวน 150 คน พบว่า ผู้บริโภคยอมรับผลิตภัณฑ์ฟัพเพสตรีใส่ไก่ก่อนทราบข้อมูลการทดแทนด้วย ฟลาวมันสำปะหลัง ร้อยละ 81 ที่ระดับคะแนน 6.4 และหลังจากทราบข้อมูลการยอมรับเพิ่มขึ้นเป็น ร้อยละ 85 ที่ระดับคะแนน 6.9 ผู้บริโภคร้อยละ 65 ต้องการให้มีราคาเท่ากับท้องตลาด จากการนำแป้งฟัพเพสตรีแช่แข็ง มาใช้ทดสอบผู้บริโภคแบบ home use test พบว่าผู้บริโภคและผู้ประกอบการทั้งหมดยอมรับผลิตภัณฑ์และจะซื้อแน่นอนถ้ามีผลิตภัณฑ์จำหน่ายในท้องตลาด จากการศึกษาอายุการเก็บแป้งฟัพเพสตรีแช่แข็งระยะเวลา 3 เดือน พบว่ามีค่าความแข็ง 33.36 นิวตัน ปริมาตรการพองตัว 2.17 ลูกบาศก์เซนติเมตร/กรัม ค่าสี L* a* b* เท่ากับ 89.91, 3.39 และ 22.39 แป้งฟัพเพสตรีแช่แข็งยังไม่มีกลิ่นหืน และผู้บริโภคให้การยอมรับที่ระดับชอบปานกลางในทุกลักษณะ แสดงว่าแป้งฟัพเพสตรีแช่แข็งมีอายุการเก็บไม่น้อยกว่า 3 เดือน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

อดิศักดิ์ และคณะ (2534) ศึกษาผลของแซนแทนกัม ในการปรับปรุงคุณภาพเค้กและคุกกี้ลดไขมันด้วยแป้งบุก พบว่าผลของแซนแทนกัมปริมาณร้อยละ 0.03, 0.375 โดยน้ำหนักแป้ง ที่มีต่อคุณภาพของเค้กและคุกกี้ลดไขมันด้วยสารละลายแป้งบุกเข้มข้นร้อยละ 2 ซึ่งใช้อัตราส่วนของสารละลายแป้งบุกและเนยสดในส่วนผสมเค้กและคุกกี้เป็น 60:40 และ 30:70 โดยน้ำหนักแป้งตามลำดับ ปรากฏว่าการเพิ่มปริมาณ แซนแทนกัม มีผลทำให้เค้กและคุกกี้มีความหนืดของส่วนผสม ค่าแรงตัดขาด และความชื้นเพิ่มขึ้น โดยเค้กลดไขมันด้วยแป้งบุกที่เติมแซนแทนกัมร้อยละ 0.375 เมื่อประเมินผลการยอมรับทางประสาทสัมผัสพบว่า จะมีลักษณะเนื้อชุ่มฉ่ำ และปริมาณรูอากาศไม่แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับความเชื่อมั่น 95 เมื่อเปรียบเทียบกับสูตรควบคุม ส่วนคุกกี้ที่เติมแซนแทนกัมมีค่าความกรอบไม่แตกต่างกันในทุกๆสูตร แต่มีอัตราการแผ่ตัวลดลง

Mandala และ Sotirakoglou (2005) ศึกษาผลของการเก็บรักษาด้วยการแช่แข็งและการละลายหลังการแช่แข็งโดยใช้ไมโครเวฟต่อคุณภาพของขนมปังปังสด โดยการเติม แซนแทนกัม และกัวกัม พบว่า การเติมแซนแทนกัมลงไปและให้ความร้อนด้วยไมโครเวฟทำให้ขนมปังมีความหนืดเพิ่มขึ้น และมีความยืดหยุ่นตัวได้ดี

Mandala และคณะ (2008) ศึกษาผลทางกายภาพของขนมปังที่เก็บที่อุณหภูมิแช่แข็งเป็นเวลา 7 วัน โดยการเติมไฮโดรคอลลอยด์ 4 ชนิด คือ แซนแทนกัม HPMC กัวกัม และ โลกัสปีนกัน พบว่า การเติมแซนแทนกัมและ โลกัสปีนกันทำให้ได้มีความหนืดและปริมาตรจำเพาะเพิ่มขึ้น และสามารถช่วยลดการสูญเสียน้ำในระหว่างการอบได้ จึงทำให้ขนมปังมีความยืดหยุ่นและความนุ่มเพิ่มขึ้น

Manuel และคณะ (2007) ศึกษาผลของไฮโดรคอลลอยด์ ได้แก่ อัลจินเนท คาราจีแนน แพคติน HPMC โลกัสปีนกัน กัวกัม และแซนแทนกัม ต่อคุณภาพการยืดอายุของเค้กชั้น พบว่า ไฮโดรคอลลอยด์ที่ใช้มีผลต่อปริมาตรจำเพาะของเค้กชั้นทำให้เค้กชั้นมีปริมาตรจำเพาะเพิ่มขึ้นเมื่อเปรียบเทียบกับเค้กสด และเมื่อทดสอบทางประสาทสัมผัสด้านเนื้อสัมผัส กลิ่น รสชาติ และการยอมรับโดยรวมทำให้ผู้ทดสอบชิมยอมรับ และเมื่อเติมแซนแทนกัมลงไป สามารถช่วยทำให้ยืดอายุการเก็บรักษาของเค้กชั้น ได้ใกล้เคียงกับเค้กสด

บทที่ 3

อุปกรณ์และวิธีการทดลอง

3.1 วัสดุและอุปกรณ์

3.1.1 วัตถุดิบ

- แป้งสาลีเอนกประสงค์ ตราสกแดง ซื้อมาจากร้านเบเกอรี่ ตลาดสดมีนบุรี กทม.
- สตาร์ชคัดแปรชนิดไฮดรอกซีโพรพิลสตาร์ช (hydroxypropyl starch) (FT-999 502159) ได้รับความอนุเคราะห์จากบริษัท Food Tech จำกัด เขตลาดพร้าว กทม.
- สารไฮดรอกซิลลอยด์ ชนิด แซนแทนกัม (Xanthan gum) จากบริษัท ไทยฟูด แอนด์ เคมีคอล จำกัด
- ซีสต์ผง ตรา เฟอรัมพิ้น (Fermipan)
- น้ำตาลทราย ยี่ห้อ มิตรผล
- ผงฟู ยี่ห้อ เบสท์ฟู้ด (Best foods)
- แอมโมเนีย (NH_3) สำหรับที่ใช้ทำขนม
- เบกกิ้งโซดา (NaHCO_3)
- เกลือป่น ยี่ห้อ ปรุฑทิพย์
- น้ำมันปาล์ม ยี่ห้อ หยก
- น้ำเปล่าบริสุทธิ์

3.1.2 อุปกรณ์ในการเตรียมปาท่องโก๋

- เครื่องผสมไฟฟ้า ยี่ห้อ Kitchen Aid รุ่น K5SS
- เครื่องชั่งทศนิยม 2 ตำแหน่ง ยี่ห้อ Ohavs รุ่น Adventures Arc120 ประเทศ USA
- อ่างผสมสแตนเลส
- หม้อทอดน้ำมันท่วม ไฟฟ้าควบคุมอุณหภูมิ อุณหภูมิที่วัดได้ 190 องศาเซลเซียส
- นาฬิกาจับเวลา
- ไม้ค้ำแป้ง
- ที่ตัดแป้ง
- ไม้บรรทัด
- ถุงพลาสติก ชนิด High density poly ethylene (HDPE)

3.1.3 อุปกรณ์และเครื่องมือที่ใช้เก็บรักษาปาท่องโก๋สำเร็จรูปแช่แข็ง

- ตู้แช่แข็งอุณหภูมิ -18 องศาเซลเซียส ยี่ห้อ Ultra cold freezer

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3.1.4 เครื่องมือวิเคราะห์ทางวิทยาศาสตร์

- เครื่องวัดค่าสี ยี่ห้อ Minolta Cr-400 ประเทศ Japan
- เครื่องสกัดไขมัน แบบ Soxhlet ยี่ห้อ Buchi 810 ประเทศ Switzerland
- เครื่องชั่งไฟฟ้าทศนิยม 4 ตำแหน่ง ยี่ห้อ Metter Toledo AJ100 ประเทศ Switzerland
- ตู้อบลมร้อน (Hot air oven) ยี่ห้อ Memmert ประเทศ Germany
- เวอร์เนียคาร์ลิเปอร์ ยี่ห้อ Mitutoyo ประเทศ Japan

3.1.5 อุปกรณ์ในการวิเคราะห์คุณภาพทางประสาทสัมผัส

- จานและแก้วน้ำพลาสติก
- แบบทดสอบ

3.2 สถานที่ดำเนินงาน

ห้องปฏิบัติการคณะอุตสาหกรรมเกษตร สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

3.3 วิธีการทดลอง

3.3.1 สูตรมาตรฐานของปาท่องโก๋

สูตรปาท่องโก๋ที่ใช้เป็นมาตรฐานในการทดลอง มีส่วนผสมแบ่งออกเป็น 2 ส่วน รายละเอียดแสดงดังตารางที่ 3.1

ตารางที่ 3.1 สูตรมาตรฐานปาท่องโก๋

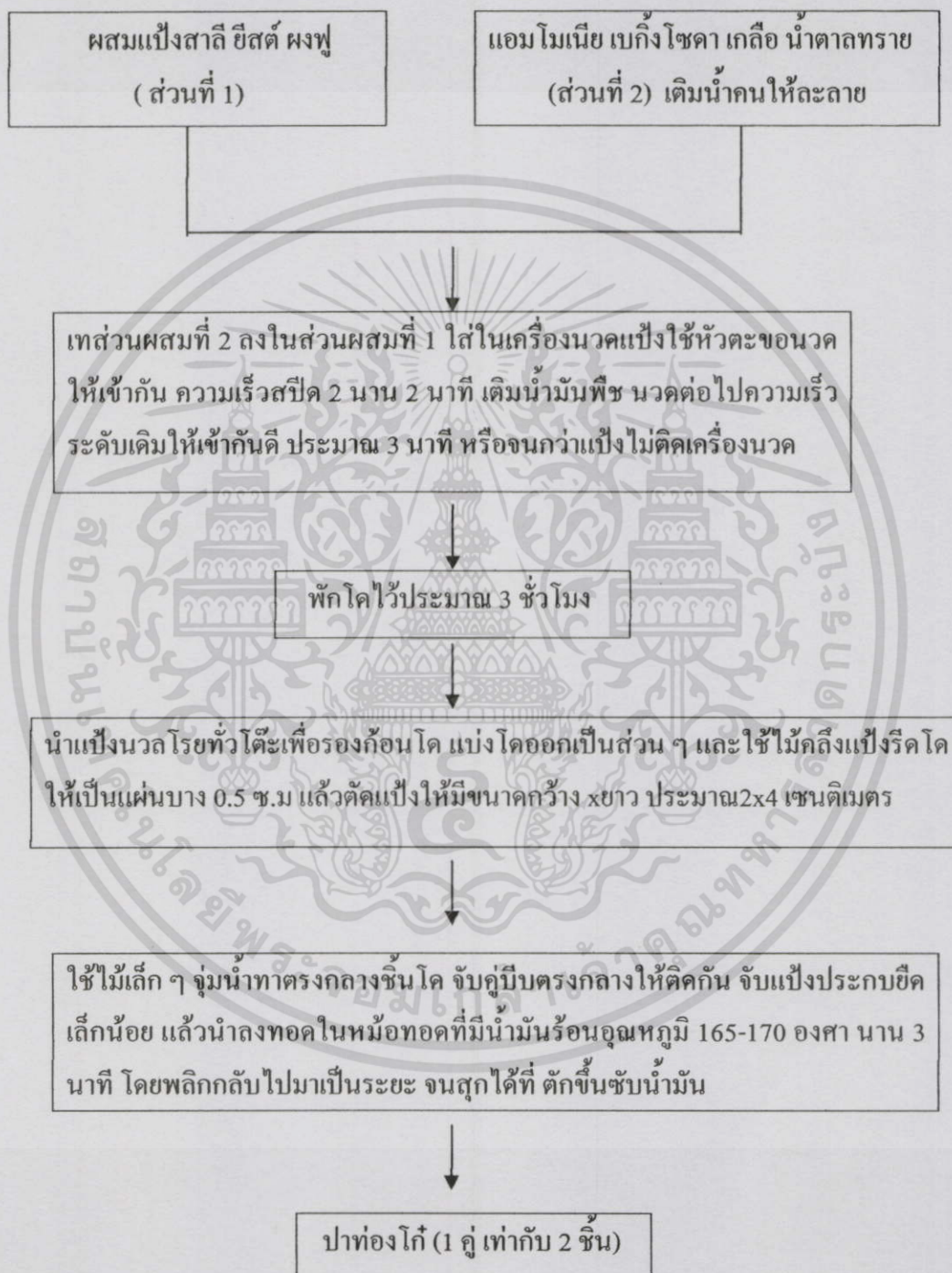
	ส่วนผสม	ปริมาณ (กรัม)
ส่วนที่ 1	แป้งสาลีเอนกประสงค์	1000
	ยีสต์ผง	2.0
	ผงฟู	4.0
ส่วนที่ 2	น้ำเปล่า	600
	แอมโมเนีย	2.0
	เบกิ้งโซดา	1.0
	เกลือป่น	8.0
	น้ำตาลทราย	8.0
	น้ำมันพืช	64

ที่มา: คัดแปลงจากการสัมภาษณ์คุณ สมหมาย จันทร์แก้ว ตลาดบางปะกอก กรุงเทพฯ (2551)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3.3.2 วิธีการทำปาห้องโก๋

ปาห้องโก๋มีกรรมวิธีการผลิตเป็นขั้นตอนต่าง ๆ แสดงดังภาพที่ 3.1

ภาพที่ 3.1 ขั้นตอนการผลิตปาห้องโก๋

ที่มา : ดัดแปลงจากการสัมภาษณ์คุณสมหมาย จันทร์แก้ว ตลาดบางปะกอก กรุงเทพฯ (2551)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3.3.3 ศึกษาปริมาณสารถีคัดแปรที่เหมาะสมในการผลิตปาท้องโก๋กิ่งสำเร็จรูปแช่แข็ง

ใช้สารถีคัดแปรชนิดไฮดรอกซีโพรพิลสเตรช ที่ระดับร้อยละ 0, 1, 1.5 และ 2 ของน้ำหนักแป้งสาลี เติมนลงในสูตรมาตรฐานส่วนผสมปาท้องโก๋ส่วนที่ 1 ข้อ 3.3.1 และดำเนินการผลิตปาท้องโก๋ตามข้อ 3.2.2 แต่จะใช้เวลาในการทอดเพียง 1.5 นาที หรือ 80 เปอร์เซ็นต์ ของความสุก โดยดูจากสีของปาท้องโก๋ หลังจากนั้นนำปาท้องโก๋ไปแช่แข็ง ที่อุณหภูมิ -18 องศาเซลเซียส เป็นเวลา 2 วัน เมื่อครบเวลาจึงนำปาท้องโก๋ที่ผ่านการแช่แข็งมาตั้งทิ้งไว้ 2-3 นาที ที่อุณหภูมิห้อง และทอดในน้ำมันท่วมที่อุณหภูมิ 168 ± 2 องศาเซลเซียส เวลา 30 วินาที แล้วนำมาทดสอบคุณภาพต่าง ๆ ดังนี้

1) คุณภาพทางกายภาพ

ก. วัดค่าสีที่ผิวด้านนอกของปาท้องโก๋ด้วยเครื่อง Minolta Cr-400, Japan

ข. วัดปริมาณน้ำของปาท้องโก๋โดยวิธีการแทนที่ปริมาตรด้วย เมล็ดงาคำ (มอก, 373-2524)

2) คุณภาพทางเคมี

วิเคราะห์ปริมาณน้ำมันในปาท้องโก๋ (ตามวิธี AOAC, 2000)

3) ทดสอบคุณภาพทางประสาทสัมผัสด้านลักษณะ สี กลิ่น รสชาติ เนื้อสัมผัสและความชอบโดยรวม โดยใช้วิธีทดสอบแบบให้คะแนน แบบ hedonic scale โดยให้คะแนน 7 ระดับ ใช้ผู้ทดสอบเป็นนักศึกษาปริญญาตรี คณะอุตสาหกรรมเกษตร จำนวน 20 คน

ทำการทดลอง 3 ซ้ำ วิเคราะห์ผลการทดลองข้อ 1 และข้อ 2 ด้วยแผนการทดลองแบบ Complete Randomized Design (CRD) ส่วนการทดลองในข้อ 3 ด้วยแผนการทดลองแบบ Randomized Complete Block Design (RCBD) นำข้อมูลมาวิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS เปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยด้วยวิธี Duncan's New Multiple Range test ที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95

3.3.4 ศึกษาปริมาณแซนแทนกัมที่เหมาะสม เพื่อปรับปรุงคุณภาพของปาท้องโก๋กิ่งสำเร็จรูปแช่แข็ง

คัดเลือกปริมาณสารถีคัดแปรที่เหมาะสมจากข้อ 3.3.3 เพื่อใช้เติมนลงในส่วนผสมแป้งตามสูตรในตารางที่ 3.1 และนำมาเติม แซนแทนกัม ที่ระดับร้อยละ 0.02, 0.04 และ 0.06 ของน้ำหนักแป้ง และดำเนินการทำปาท้องโก๋ตามกรรมวิธีข้อ 3.3.2 แต่จะใช้เวลาในการทอดเพียง 1.5 นาที หรือ 80 เปอร์เซ็นต์ ของความสุก โดยดูจากสีของปาท้องโก๋ จากนั้นนำไปแช่แข็ง ที่อุณหภูมิ -18 องศาเซลเซียส เป็นเวลา 2 วัน หลังจากนั้นนำไปอุ่นโดยการทอดในน้ำมันท่วมที่อุณหภูมิ 168 ± 2 องศาเซลเซียส เวลา 30 วินาที แล้วนำมาวิเคราะห์คุณภาพเช่นเดียวกันกับข้อ 3.3.3 เพื่อคัดเลือกปริมาณแซนแทนกัมที่เหมาะสมต่อคุณภาพของปาท้องโก๋กิ่งสำเร็จรูปแช่แข็ง

3.3.5 ศึกษาผลระยะเวลาพักโดต่อคุณภาพของปาห้องโก๋สำเร็จรูป

เตรียมส่วนผสมแป้งทำปาห้อง โก่อ๋ตามสูตรในข้อ 3.3.1 และใช้ปริมาณสารยัดคัปเดตแปร และแซนแทนกัม ที่คัดเลือกได้จากข้อ 3.3.3 และ 3.3.4 เติมนลงในส่วนผสมแป้ง และนวดจนได้ที่ นำโดที่ได้มาตัดแบ่งเป็นก้อนเท่า ๆ กันน้ำหนักก้อนละ 300 กรัม มาคลึงให้เป็นก้อนกลม และตั้งพักไว้เป็นเวลา 2, 2.5, 3 และ 3.5 ชั่วโมง ตามลำดับ ศึกษาคุณภาพของโด เมื่อพักเป็นเวลาต่างกันและคุณภาพปาห้องโก่อ๋ที่ได้ดังนี้

1) คุณภาพทางกายภาพ

ก. ปริมาณการขึ้นตัวของโด วัดปริมาตร โดยการตัดก้อนโดชั่งน้ำหนักเท่า ๆ กัน คือ 300 กรัม คลึงให้เป็นก้อนกลม แล้ววางพักไว้ตามเวลาที่กำหนด เมื่อครบเวลาจึงวัดขนาดเส้นผ่าศูนย์กลาง ความสูง โดยใช้เวอร์เนียคาร์ลิเปอร์วัด (หน่วยเป็นเซนติเมตร)

ข. ลักษณะทางกายภาพของปาห้องโก่อ๋หลังทอด เช่นลักษณะของโพรงอากาศภายในชิ้นปาห้องโก่อ๋ โดยการถ่ายรูปเปรียบเทียบ

ค. วัดปริมาตรจำเพาะของปาห้องโก่อ๋โดยวิธีการแทนที่ปริมาตรด้วยเมล็ดงาคั่ว (มอก, 373-2524)

2) คุณภาพทางเคมี

วิเคราะห์ปริมาณน้ำมันในปาห้องโก่อ๋ (ตามวิธี AOAC, 2000)

วิเคราะห์ผลการทดลอง ด้วยแผนการทดลองแบบ Complete Randomized Design (CRD) เพื่อคัดเลือกระยะเวลาการพักโดที่เหมาะสม

3.3.6 ศึกษาผลระยะเวลาในการทอดต่อคุณภาพของปาห้องโก่อ๋ก่อนและหลังการแช่แข็ง

นำส่วนผสมแป้งปาห้อง โก่อ๋จากข้อ 3.3.4 และเวลาพักโดที่ดีจากข้อ 3.3.5 มาเตรียมโดและคลึงแป้งให้เป็นแผ่นหนาประมาณ 0.5 เซนติเมตร และตัดเป็นชิ้นขนาด 2x4 เซนติเมตร แล้วนำมาทอดในน้ำมันท่วมที่อุณหภูมิ 168±2 องศาเซลเซียส โดยทอดเป็นเวลา 1.5, 2 และ 2.5 นาที ตั้งทิ้งไว้ให้เย็น แล้วนำทดสอบคุณภาพทางกายภาพตามข้อ 3.3.3

หลังจากนั้นจึงนำไปแช่แข็งที่อุณหภูมิ -18 องศาเซลเซียส นาน 2 วัน เมื่อผ่านการแช่แข็งจึงนำออกจากตู้แช่แข็งตั้งทิ้งไว้ 2-3 นาที ที่อุณหภูมิห้อง และนำมาอุ่นโดยการทอดซ้ำในน้ำมันท่วมที่อุณหภูมิ 168±2 องศาเซลเซียส เป็นเวลา 20, 30, 40 วินาที ปาห้องโก่อ๋ที่ได้นำมาตรวจสอบคุณภาพทางกายภาพตามข้อ 3.3.3 เพื่อนำมาเปรียบเทียบคุณภาพก่อนและหลังการแช่แข็งปาห้องโก่อ๋สำเร็จรูป และทดสอบคุณภาพทางประสาทสัมผัสตามข้อ 3.3.3 คัดเลือกเวลาทอดที่เหมาะสมต่อคุณภาพของปาห้องโก่อ๋สำเร็จรูป

สำนักหอสมุดกลาง พระจอมเกล้าลาดกระบัง

3.3.7 ศึกษาการเปลี่ยนแปลงคุณภาพปาท่องเที่ยว่งโก่งสำเร็จรูปแช่แข็งในระหว่างการเก็บรักษา

ทำการผลิตปาท่องเที่ยว่งโก่งสำเร็จรูปโดยใช้ส่วนผสมแปงปาท่องเที่ยว่งโก่งจากข้อ 3.3.3, 3.3.4 ระยะเวลาในการพักโคที่เหมาะสมจากข้อ 3.3.5 และเวลาในการทอดก่อนการแช่แข็งที่เหมาะสมจากข้อ 3.3.6 ที่คัดเลือกได้ เพื่อนำมาศึกษาผลของการเก็บรักษาในสภาวะแช่แข็งที่อุณหภูมิ -18 องศาเซลเซียส เป็นเวลา 15, 30, 45 และ 60 วัน โดยใส่ภาชนะบรรจุที่เป็นพลาสติกหุ้มฝาขาว ขนาด กว้าง x ยาว x สูง 3.5x8x2.5 นิ้ว บรรจุถุงพลาสติกชนิด HDPE ปิดปากถุงให้สนิท เมื่อครบเวลาเก็บรักษานำปาท่องเที่ยว่งโก่งที่ผ่านการแช่แข็งมาตั้งทิ้งไว้ 2-3 นาที ที่อุณหภูมิห้อง แล้วนำปาท่องเที่ยว่งโก่งมาทอดซ้ำตามเวลาที่คัดเลือกได้จากข้อ 3.3.6 ปาท่องเที่ยว่งโก่งที่ได้นำมาศึกษาคุณภาพทางกายภาพและเคมีตามข้อ 3.3.3 โดยนำมาเปรียบเทียบกับปาท่องเที่ยว่งโก่งสูตรควบคุม ซึ่งเป็นปาท่องเที่ยว่งโก่งที่ใช้สูตรส่วนผสมและขั้นตอนการผลิตเช่นเดียวกันกับในข้อ 3.3.7 แต่ทำการเก็บรักษาไว้ในสภาวะแช่แข็ง (-18 องศาเซลเซียส) เป็นเวลา 2 วันเท่านั้น

สำหรับการทดสอบคุณภาพทางประสาทสัมผัสจะใช้แบบทดสอบหาความแตกต่างของปาท่องเที่ยว่งโก่งโดยใช้วิธีทดสอบแบบ Triangle test ผู้ทดสอบเป็นนักศึกษาปริญญาตรี คณะอุตสาหกรรมเกษตร วิเคราะห์ผลการทดลองโดยเปิดตาราง Triangle test ที่ระดับความเชื่อมั่น 95 เปอร์เซ็นต์

บทที่ 4

ผลการทดลองและวิจารณ์

4.1 ผลการศึกษาปริมาณสตาร์ชตัดแปรที่เหมาะสมในการผลิตปาท้องโก๋กึ่งสำเร็จรูปแช่แข็ง

จากการใช้สตาร์ชตัดแปรที่ระดับร้อยละ 0, 1, 1.5, และ 2 ของน้ำหนักแป้งสาลี แล้วนำปาท้องโก๋ที่ได้ไปแช่แข็งเป็นเวลา 2 วัน เมื่อครบเวลาจึงนำปาท้องโก๋ที่ผ่านการแช่แข็งมาตั้งทิ้งไว้ 2-3 นาทีที่อุณหภูมิห้อง และนำมาทอดซ้ำในน้ำมันท่วมที่อุณหภูมิ 168 ± 2 องศาเซลเซียส นาน 30 วินาที ได้ผลของ ค่าสี ปริมาตรจำเพาะ การดูดซับน้ำมัน และทดสอบการยอมรับทางประสาทสัมผัสในด้านต่าง ๆ ของปาท้องโก๋ แสดงดังตารางที่ 4.1, 4.2 และ 4.3 ตามลำดับ

ตารางที่ 4.1 ค่าสีที่ผิวด้านนอกของปาท้องโก๋กึ่งสำเร็จรูปแช่แข็งที่เติมสตาร์ชตัดแปรที่ระดับต่างๆ

ปริมาณ สตาร์ชตัดแปร (ร้อยละ)	L	ΔL	a	Δa	b	Δb
0	57.96 ± 0.77^c	-	6.46 ± 0.51^a	-	26.33 ± 0.98^a	-
1	61.11 ± 1.68^b	3.15	5.54 ± 0.69^b	0.98	25.33 ± 0.54^b	1.00
1.5	61.50 ± 0.98^b	3.54	4.97 ± 0.25^c	1.49	24.72 ± 0.54^c	1.61
2	64.08 ± 1.37^a	6.12	3.99 ± 0.07^d	2.47	19.44 ± 0.39^d	6.89

หมายเหตุ: ตัวเลขที่มีอักษร a, b, c...กำกับในแนวตั้งเดียวกันแสดงความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p \leq 0.05$)

จากตารางที่ 4.1 พบว่าปาท้องโก๋ที่เติมสตาร์ชตัดแปรลงในสูตรที่ระดับต่าง ๆ กันจะมีผลทำให้สีที่ผิวด้านนอกมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 โดยพบว่าค่า L ซึ่งเป็นค่าความสว่าง จะมีค่าเพิ่มขึ้นเมื่อใช้ปริมาณสตาร์ชตัดแปรเพิ่มมากขึ้น ทั้งนี้เนื่องมาจากการเติมสตาร์ชตัดแปรมากขึ้นทำให้ส่วนผสมมีปริมาณโปรตีนลดลง ส่งผลให้ความเหนียวของก้อน โคลดลงตามไปด้วยรวมถึงยังส่งผลทำให้เกิดปฏิกิริยาสีน้ำตาลหรือปฏิกิริยาเมลลาร์ดน้อยลง ปาท้องโก๋จึงมีสีซีดลง สตาร์ชตัดแปรเมื่อนำมาผสมและผ่านกระบวนการผลิตจะทำให้ผลิตภัณฑ์มีความขาวมากกว่าการใช้แป้งสาลีอย่างเดียว เพราะในการผลิตสตาร์ชตัดแปรมีการเติมสารเคมีลงไปทำให้แป้งที่ได้มีสีขาวสว่างใส (กล้าณรงค์ และ เกื้อกุล, 2546) ดังนั้นเมื่อเติมสตาร์ชตัดแปรผสมกับแป้งสาลีในสัดส่วนที่เพิ่มขึ้นจึงทำให้มีค่าความสว่างหรือความขาวเพิ่มขึ้น ส่วนค่า a ที่ให้ค่าสีแดงเมื่อเติมสตาร์ช

คัดแปรในปริมาณเพิ่มขึ้นพบว่าสีแดงจะลดลง ส่วนตัวอย่างที่เติมสตาร์ชคัดแปรถึงร้อยละ 2 ซึ่งเป็นปริมาณสูงสุดที่ใช้พบว่าปาท้องโก๋มีสีแดงน้อยลงมาก เนื่องจากตัวอย่างมีค่าความสว่างมากเกินไปจึงทำให้มองเห็นสีแดงได้ไม่ชัดเจน และ ค่า b ที่แสดงควมมีสีเหลืองของปาท้องโก๋ก็มีแนวโน้มไปในทำนองเดียวกันกับค่า a เป็นผลให้ปาท้องโก๋ที่เติมสตาร์ชคัดแปรร้อยละ 2 มีสีเหลืองซีดกว่าการใช้สตาร์ชคัดแปรที่ระดับอื่น ๆ

ตารางที่ 4.2 ค่าปริมาตรจำเพาะและค่าการดูดซับน้ำมันของปาท้องโก๋กึ่งสำเร็จรูปแช่แข็งที่เติมสตาร์ชคัดแปรที่ระดับต่าง ๆ

ปริมาณสตาร์ชคัดแปร (ร้อยละ)	ค่าปริมาตรจำเพาะ (ลูกบาศก์เซนติเมตร / กรัม)	ปริมาตรจำเพาะลดลง (%)	ค่าดูดซับน้ำมัน (กรัม/ตัวอย่าง 100 กรัม)	การดูดซับน้ำมันลดลง (%)
0	2.37±0.14 ^a	-	25.06±1.81 ^a	-
1	2.30±0.33 ^a	2.95	24.93±1.11 ^a	0.52
1.5	1.63±0.49 ^b	31.22	22.18±1.83 ^b	11.49
2	1.28±0.10 ^c	45.99	23.90±2.08 ^{ab}	4.63

หมายเหตุ : ตัวเลขที่มีอักษร a, b, c... กำกับในแนวตั้งเดียวกันแสดงถึงความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p \leq 0.05$)

จากตารางที่ 4.2 พบว่าการเติมสตาร์ชคัดแปรผสมกับแป้งสาธี่ร้อยละ 1, 1.5, และ 2 ในผลิตภัณฑ์ปาท้องโก๋มีผลทำให้ปริมาตรจำเพาะ และค่าการดูดซับน้ำมันมีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 โดยเมื่อปริมาณสตาร์ชคัดแปรเพิ่มขึ้นปริมาตรจำเพาะจะมีแนวโน้มลดลง เนื่องจากการเติมสตาร์ชคัดแปรทำให้โคมีความเหนียวลดลง และมีความยืดหยุ่นน้อยทำให้กำลังในการอุ้มก๊าซของก้อน โคลดน้อยลง เป็นผลให้ปาท้องโก๋ที่ใช้สตาร์ชคัดแปรผสมลงในแป้งสาธี่ที่ระดับร้อยละ 1, 1.5 และ 2 มีปริมาตรจำเพาะลดลงไปร้อยละ 2.95, 31.22 และ 45.99 ส่วนค่าการดูดซับน้ำมันของปาท้องโก๋ที่เติมสตาร์ชคัดแปรผสมลงในแป้งสาธี่เพิ่มขึ้น มีผลทำให้การดูดซับน้ำมันมีแนวโน้มลดลงเป็นร้อยละ 0.52, 11.49 และ 4.63 ตามลำดับ เป็นผลเนื่องจากสตาร์ชคัดแปรที่ใช้เป็นชนิดไฮดรอกซีโพรพิลสตาร์ช (hydroxypropyl starch) ซึ่งมีสมบัติชอบน้ำ จึงเก็บกักน้ำไว้ในโครงสร้างของโคได้ดี (Tuschhoff, 1986) ทำให้ในระหว่างการทอดโคให้สุกมีการสูญเสียน้ำออกจากโครงสร้างเกิดขึ้นน้อยกว่า และขณะเดียวกันยังทำให้น้ำมันเข้าไปแทนที่ในโครงสร้างของโคได้น้อยลง ส่งผลให้ปาท้องโก๋ที่ได้มีการดูดซับน้ำมันลดลง แต่เมื่อใช้สตาร์ชคัดแปรเพิ่มขึ้นคือ ร้อยละ 2 มีผลทำให้ปริมาตรจำเพาะลดลงไปถึงร้อยละ 45.99 และปาท้องโก๋ดูดซับน้ำมันลดลงไปเพียง ร้อยละ 4.64

ตารางที่ 4.3 ค่าคะแนนเฉลี่ยของความชอบด้านต่างๆ ต่อปาท่องโก๋กิ่งสำเร็จรูปแช่แข็งที่เติมสตาร์ชตัดแปรที่ระดับต่าง ๆ

ปริมาณ สตาร์ชตัดแปร (ร้อยละ)	คะแนนความชอบด้านประสาทสัมผัส					
	ลักษณะ ปรากฏ ^{ns}	สี ^{ns}	กลิ่น	รสชาติ	เนื้อสัมผัส	ความชอบ รวม
0	4.60±1.39	4.87±1.22	4.42±1.08 ^{ab}	4.02±1.27 ^b	4.27±1.28 ^b	4.40±1.08 ^b
1	4.55±1.15	5.10±0.84	4.02±0.99 ^b	4.25±1.25 ^b	4.25±1.05 ^b	4.40±1.00 ^b
1.5	4.62±1.12	4.97±1.02	4.87±1.04 ^a	4.80±1.01 ^a	4.82±1.05 ^a	4.67±1.07 ^{ab}
2	4.82±0.95	5.17±1.03	4.87±1.20 ^a	4.82±0.84 ^a	4.87±1.01 ^a	4.85±0.83 ^a

หมายเหตุ : ตัวเลขที่มีอักษร a, b, c...กำกับในแนวตั้งเดียวกันแสดงความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p \leq 0.05$)
อักษร ns แสดงความแตกต่างอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ($p > 0.05$)

จากตารางที่ 4.3 ผลการทดสอบทางประสาทสัมผัสในด้านต่าง ๆ ของปาท่องโก๋เมื่อเติมสตาร์ชตัดแปรที่ระดับร้อยละ 0, 1, 1.5 และ 2 พบว่าสมบัติด้าน ลักษณะปรากฏ และสี แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 ส่วนสมบัติด้าน กลิ่น รสชาติ เนื้อสัมผัส และความชอบรวม จะมีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 โดยปาท่องโก๋ จะมีคะแนนความชอบด้านกลิ่น รสชาติ เนื้อสัมผัส และความชอบรวมเพิ่มมากขึ้นเมื่อเติมสตาร์ชตัดแปรปริมาณมากขึ้น ทั้งนี้เพราะสตาร์ชตัดแปรทนต่อการแช่แข็งทำให้เนื้อสัมผัสดีขึ้นเมื่อเติมสตาร์ชตัดแปรเพิ่มขึ้น และช่วยทำให้ปาท่องโก๋มีความสามารถในการดูดซับน้ำมันน้อยลง จึงมีผลต่อกลิ่นและรสชาติ ทำให้ผู้ทดสอบให้คะแนนความชอบเพิ่มมากขึ้นในทุก ๆ ด้าน โดยจะมีคะแนนอยู่ในระดับชอบเล็กน้อยในตัวอย่างที่เติมสตาร์ชตัดแปรที่ร้อยละ 1.5 และ 2

จากการวิเคราะห์ผลทางกายภาพ ทางเคมี และ การทดสอบทางประสาทสัมผัส พบว่าการใช้สตาร์ชตัดแปรเติมลงในส่วนผสมของผลิตภัณฑ์ปาท่องโก๋ สามารถใช้ได้ถึงที่ระดับร้อยละ 1.5 ซึ่งเป็นระดับที่เหมาะสม เนื่องจากช่วยให้ ได้ผลิตภัณฑ์ที่มีการดูดซับน้ำมันลดลง ขณะที่ปริมาณจำเพาะลดลงไม่มากนัก

4.2 ผลการศึกษาปริมาณแซนแทนกันที่เหมาะสมเพื่อปรับปรุงคุณภาพของปาท่องโก๋กิ่งสำเร็จรูปแช่แข็ง

จากการเตรียมส่วนผสมปาท่องโก๋โดยเติมสตาร์ชตัดแปร ที่ระดับร้อยละ 1.5 ของน้ำหนักแป้ง และเติมแซนแทนกัน ที่ระดับร้อยละ 0.02, 0.04, และ 0.06 ของน้ำหนักแป้งเพื่อทำการผลิตปาท่องโก๋ตามขั้นตอนในภาพที่ 3.1 แล้วนำปาท่องโก๋ที่ได้ไปแช่แข็งเป็นเวลา 2 วัน เมื่อครบเวลาจึงนำปาท่องโก๋

ที่ผ่านการแช่แข็งมาตั้งทิ้งไว้ 2-3 นาที ที่อุณหภูมิห้อง และทำการทอดซ้ำในน้ำมันท่วมที่อุณหภูมิ 168±2 องศาเซลเซียส นาน 30 วินาที ได้ผลของ ค่าสี ปริมาตรจำเพาะ การดูดซับน้ำมัน และทดสอบ การยอมรับทางประสาทสัมผัสในด้านต่าง ๆ ของปลาทองโก๋ แสดงดังตารางที่ 4.4, 4.5 และ 4.6 ตามลำดับ

ตารางที่ 4.4 ค่าสีที่ผิวด้านนอกของปลาทองโก๋ที่สำเร็จรูปแช่แข็งที่เดิมแช่แทนกันที่ระดับต่าง ๆ

ปริมาณ แช่แทนกัน (ร้อยละ)	L	ΔL	a	Δa	b	Δb
0.02	65.04±0.65 ^a	-	4.39±0.38 ^d	-	23.49±2.77 ^a	-
0.04	62.22±3.78 ^b	2.82	4.43±0.44 ^b	0.04	27.03±0.94 ^b	3.54
0.06	60.56±0.53 ^c	4.48	5.41±1.10 ^a	1.02	28.19±1.43 ^b	4.70

หมายเหตุ : ตัวเลขที่มีอักษร a, b, c...กำกับในแนวตั้งเดียวกันแสดงความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p \leq 0.05$)

จากตารางที่ 4.4 พบว่าการแช่แทนกันที่ระดับร้อยละ 0.02, 0.04 และ 0.06 ในส่วนผสมของแป้งปลาทองโก๋มีผลทำให้สีที่ผิวด้านนอกมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 โดยปลาทองโก๋มีค่า L ซึ่งเป็นค่าความสว่างลดลงเมื่อแช่แทนกันเพิ่มขึ้นจากร้อยละ 0.02 ไปเป็น 0.04 และ 0.06 มีผลทำให้ปลาทองโก๋มีสีเข้มหรือสีคล้ำมากขึ้นจากค่า L ลดลง 2.82 และ 4.48 หน่วยตามลำดับ ส่วนค่า a ให้ค่าสีแดง พบว่าตัวอย่างที่มีปริมาณแช่แทนกันเพิ่มขึ้นจะมีค่าความเป็นสีแดงเพิ่มขึ้น ซึ่งจะสอดคล้องกับค่า L ที่ลดลง และค่า b ให้ค่าสีเหลืองจะมีค่าเพิ่มขึ้นเมื่อปริมาณแช่แทนกันเพิ่มมากขึ้น ซึ่งตัวอย่างทั้ง 3 ที่แช่แทนกันลงไปปริมาณต่างกันนั้น เมื่อทอดที่อุณหภูมิและเวลาเท่ากัน ระดับความเข้มของสีคือสีเหลืองก็จะเพิ่มขึ้นตามลำดับ ซึ่งเป็นไปในทิศทางที่สอดคล้องกันกับค่า L และค่า a

ตารางที่ 4.5 ค่าปริมาตรจำเพาะและค่าดูดซับน้ำมันของปลาทองโก๋ที่สำเร็จรูปแช่แข็งที่เดิมแช่แทนกันที่ระดับต่าง ๆ

ปริมาณ แช่แทนกัน (ร้อยละ)	ค่าปริมาตรจำเพาะ (ลูกบาศก์ เซนติเมตร / กรัม)	ปริมาตร จำเพาะลดลง (%)	ค่าดูดซับน้ำมัน (กรัม/ตัวอย่าง 100กรัม)	การดูดซับน้ำมัน ลดลง (%)
0.02	2.25±0.39 ^a	-	16.19±0.40 ^a	-
0.04	1.85±0.36 ^b	17.78	15.73±0.23 ^b	2.84
0.06	1.83±0.52 ^b	18.67	14.09±0.12 ^c	7.10

หมายเหตุ : ตัวเลขที่มีอักษร a, b, c...กำกับในแนวตั้งเดียวกันแสดงความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p \leq 0.05$)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จากตารางที่ 4.5 พบว่าการเติมแซนแทนกัมเพิ่มมากขึ้น มีผลทำให้ปริมาณจำเพาะและค่าการดูดซับน้ำมันมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 เนื่องจากการเติมแซนแทนกัมในส่วนผสมของแป้ง มีผลทำให้โคที่ผสมได้มีความหนืดเพิ่มขึ้น และเมื่อได้รับความร้อนจากการทอดในน้ำมันท่วม ปาท่องโก๋จึงมีความแน่นเนื้อเพิ่มมากขึ้นและเป็นผลให้ทนต่อการแช่แข็ง ได้ดี นอกจากนี้ยังส่งผลให้ปริมาณจำเพาะลดลงเมื่อเติมแซนแทนกัมในปริมาณเพิ่มขึ้นเป็นลำดับ ส่วนค่าการดูดซับน้ำมัน พบว่าเมื่อเติมแซนแทนกัมเพิ่มมากขึ้น ปาท่องโก๋มีค่าการดูดซับน้ำมันลดลง ตามลำดับ เพราะแซนแทนกัม และสตาร์ชตัดแปรมีความสามารถอุ้มน้ำได้ดี (Tuschhoff, 1986 อ้างใน กมลวรรณ, 2548) น้ำมันแซกซิมเข้าไปอยู่ในผลิตภัณฑ์ได้น้อยลง หรือทำให้การดูดซับน้ำมันลดลง เมื่อเติมแซนแทนกัมในปริมาณที่มากขึ้น

ตารางที่ 4.6 ค่าคะแนนเฉลี่ยของความชอบด้านต่าง ๆ ของปาท่องโก๋สำเร็จรูปแช่แข็งที่เติมแซนแทนกัมที่ระดับต่าง ๆ

ปริมาณ แซนแทนกัม (ร้อยละ)	ลักษณะ ปรากฏ ^{ns}	คะแนนความชอบด้านประสาทสัมผัส				ความชอบ รวม ^{ns}
		สี ^{ns}	กลิ่น ^{ns}	รสชาติ ^{ns}	เนื้อ สัมผัส ^{ns}	
0.02	5.17±0.95	5.25±0.98	4.97±1.12	4.70±1.06	4.72±1.15	4.75±1.00
0.04	5.15±1.12	5.22±1.09	4.97±0.93	5.07±0.99	5.05±1.08	5.07±1.04
0.06	5.10±0.98	5.30±0.99	5.05±1.08	4.87±1.22	4.87±1.09	5.05±1.01

หมายเหตุ : อักษร ns แสดงความแตกต่างอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ($p > 0.05$)

จากตารางที่ 4.6 ผลการทดสอบทางประสาทสัมผัสด้านต่าง ๆ ของปาท่องโก๋ที่เติมแซนแทนกัมที่ระดับร้อยละ 0.02, 0.04 และ 0.06 พบว่าค่าคะแนนเฉลี่ยของสมบัติทางด้าน ลักษณะปรากฏ สี กลิ่น รสชาติ เนื้อสัมผัส และความชอบรวมมีความแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 โดยสมบัติด้านลักษณะปรากฏ และสี ผู้ทดสอบให้คะแนนความชอบอยู่ในระดับชอบปานกลาง ส่วนสมบัติด้านกลิ่น ผู้ทดสอบจะให้คะแนนความชอบตัวอย่างที่เติมแซนแทนกัมร้อยละ 0.06 ในระดับชอบปานกลาง ส่วนตัวอย่างที่เติมแซนแทนกัมร้อยละ 0.02 และ 0.04 นั้นจะอยู่ในระดับชอบเล็กน้อย และสมบัติด้านรสชาติ เนื้อสัมผัส และความชอบรวม ตัวอย่างที่เติมแซนแทนกัมที่ร้อยละ 0.04 ผู้ทดสอบให้คะแนนความชอบอยู่ในระดับชอบปานกลาง ส่วนตัวอย่างที่เติมแซนแทนกัมร้อยละ 0.02 และ 0.06 จะมีคะแนนความชอบอยู่ในระดับชอบเล็กน้อย

จากการวิเคราะห์ผลทางกายภาพ ผลทางเคมี และ ผลทดสอบทางประสาทสัมผัส พบว่าสามารถใช้แซนแทนกัมเติมลงในส่วนผสมของแป้งทำปาท่องโก๋ได้ที่ระดับร้อยละ 0.04 ซึ่งเป็นระดับที่เหมาะสม เนื่องจากปาท่องโก๋มีปริมาณจำเพาะและการดูดซับน้ำมันลดลงในระดับหนึ่ง แต่เมื่อนำมา

ทดสอบการยอมรับทางประสาทสัมผัสของผู้บริโภค พบว่า คะแนนความชอบทางประสาทสัมผัสอยู่ในระดับคะแนนที่ดี และผู้ทดสอบยอมรับในทุกด้าน

4.3 ผลการศึกษาระยะเวลาพักโดต่อคุณภาพของปาต่องโก๋กึ่งสำเร็จรูป

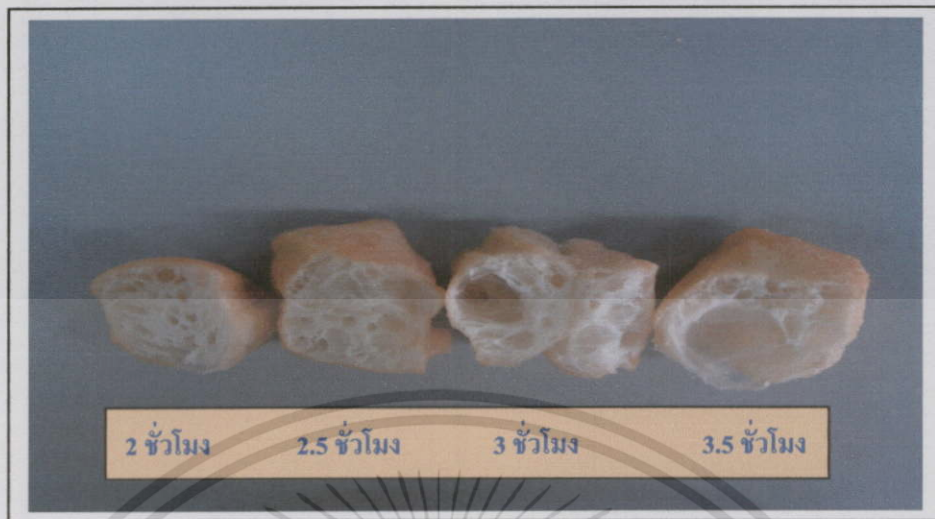
เตรียมส่วนผสมปาต่องโก๋โดยเค็มสตรัทซ์คัดแปรร้อยละ 1.5 และแซนแทนกัมร้อยละ 0.04 ของน้ำหนักแป้ง เพื่อทำการผลิตปาต่องโก๋ตามขั้นตอนในภาพที่ 3.1 ใช้ระยะเวลาการพักโดที่แตกต่างกันคือ 2, 2.5, 3, และ 3.5 ชั่วโมง มีผลทำให้ปริมาณการขึ้นตัวของโด การดูดซับน้ำมัน และปริมาณจำเพาะของปาต่องโก๋หลังทอดมีค่าแตกต่างกันไป แสดงผลดังตารางที่ 4.7 ภาพที่ 4.1 และตารางที่ 4.8 ตามลำดับ

ตารางที่ 4.7 ค่าปริมาณการขึ้นตัวของโดภายหลังการพักโดที่ระยะเวลาแตกต่างกัน

ระยะเวลาพักโด (ชั่วโมง)	เส้นผ่าศูนย์กลาง (เซนติเมตร)	ความสูง (เซนติเมตร)	ปริมาตรของโด (ลูกบาศก์เซนติเมตร)	ปริมาตรเพิ่มขึ้น (%)
2	9.56±0.51 ^d	3.94±0.51 ^d	94.31	-
2.5	9.75±0.52 ^c	4.05±0.52 ^c	100.83	6.91
3	12.98±0.63 ^b	4.42±0.63 ^b	195.03	106.79
3.5	13.11±0.57 ^a	4.96±0.96 ^a	223.61	137.10

หมายเหตุ: ตัวเลขที่มีอักษร a, b, c... กำกับในแนวตั้งเดียวกันแสดงความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p \leq 0.05$)

จากตารางที่ 4.7 พบว่าการพักโดที่ระยะเวลา 2, 2.5, 3, และ 3.5 ชั่วโมง มีผลทำให้โดมีปริมาตร การขึ้นตัวแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 กล่าวคือเมื่อระยะเวลาพักโดเพิ่มขึ้นจะมีผลให้ โดมีปริมาตรเพิ่มมากขึ้นตามลำดับ โดยโดที่พักไว้เป็นระยะเวลา 2 และ 2.5 ชั่วโมง จะมีปริมาตรเพิ่มมากขึ้นเพียงร้อยละ 6.91 เท่านั้น แต่เมื่อใช้เวลาพักโดเพิ่มขึ้นเป็น 3 ชั่วโมง พบว่าโดมีปริมาตรเพิ่มมากขึ้นจากที่พักโด 2 ชั่วโมง ถึงร้อยละ 106.79 และเมื่อพักโดไว้ยาวนานถึง 3.5 ชั่วโมง ยิ่งจะได้ปริมาตรของโดเพิ่มขึ้นจากที่พักโดไว้ 2 ชั่วโมง ถึงร้อยละ 137.10 แสดงว่าเมื่อตั้งโดพักไว้เป็นระยะเวลานานขึ้นยิ่งจะมีการเจริญเติบโตมากขึ้น จึงสามารถสร้างก๊าซเกิดได้มากขึ้นเรื่อย ๆ ในโครงสร้างของโดปริมาตรของโดจึงมีขนาดใหญ่ขึ้นตามลำดับ

ภาพที่ 4.1 ลักษณะโพรงอากาศภายในของขนมปังที่พอกโดไว้เป็นเวลาต่างกัน

จากภาพที่ 4.1 พบว่าระยะเวลาในการพอกโดที่ 2, 2.5, 3, และ 3.5 ชั่วโมง มีผลต่อลักษณะเนื้อของขนมปังดังนี้คือ ขนมปังที่ได้จากตัวอย่างโดที่พอกไว้ 2 ชั่วโมง มีลักษณะเนื้อที่มองเห็นเป็นโพรงอากาศขนาดเล็ก ๆ ที่มีลักษณะเป็นรูพรุนเบียดชิดกันค่อนข้างแน่น สำหรับโดที่พอกไว้ 2.5 ชั่วโมงจะให้ขนมปังที่มีลักษณะโพรงอากาศใกล้เคียงกับโดที่พอกไว้ 2 ชั่วโมงคือมีรูพรุนขนาดเล็ก ๆ ใกล้เคียงกัน ส่วนโดที่พอกไว้ 3 และ 3.5 ชั่วโมง จะให้ลักษณะเนื้อของขนมปังที่มีโพรงอากาศขนาดใหญ่จำนวนมากเกิดขึ้นและกระจายตัวอยู่โดยทั่ว ๆ กัน เป็นผลให้เมื่อทอดในน้ำมันท่วมจึงมีปริมาตรเพิ่มมากขึ้น จึงได้ขนมปังที่มีขนาดใหญ่กว่าโดที่พอกไว้ 2 และ 2.5 ชั่วโมง เนื่องมาจากยีสต์ทำงานได้เต็มที่ ซึ่งสัมพันธ์กับการขึ้นตัวของโดที่มีปริมาตรเพิ่มขึ้น

ตารางที่ 4.8 ค่าปริมาตรจำเพาะและการดูดซับน้ำมันของขนมปังที่สำเร็จรูปแช่แข็งที่พอกโดไว้ที่ระยะเวลาแตกต่างกัน

ระยะเวลาพอกโด (ชั่วโมง)	ค่าปริมาตรจำเพาะ (ลูกบาศก์เซนติเมตร / กรัม)	ปริมาตรจำเพาะเพิ่มขึ้น (%)	ค่าดูดซับน้ำมัน (กรัม/ตัวอย่าง 100 กรัม)	การดูดซับน้ำมัน (ลดลง %)
2	2.05±0.33 ^b	-	15.04±0.34 ^a	-
2.5	2.04±0.21 ^b	0.49	14.64±0.17 ^b	2.66
3	2.29±0.11 ^a	11.71	12.10±0.25 ^d	19.55
3.5	2.10±0.13 ^{ab}	2.44	13.78±0.11 ^c	8.38

หมายเหตุ : ตัวเลขที่มีอักษร a, b, c...กำกับในแนวตั้งเดียวกันแสดงความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p \leq 0.05$)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จากตารางที่ 4.8 พบว่าผลของการใช้ระยะเวลาพักโคที่นานเพิ่มขึ้น ส่งผลให้โคที่ได้มีปริมาณจำเพาะเพิ่มขึ้นเมื่อใช้เวลาพักโคตั้งแต่ 2.5 ชั่วโมง เป็นต้นไป คือ เมื่อใช้เวลาพักโค 3 ชั่วโมง ทำให้ปริมาณจำเพาะของปาท่องโก๋ เพิ่มขึ้นมาก ถึงร้อยละ 11.71 ของปริมาณจำเพาะที่ 2 ชั่วโมง แต่เมื่อใช้เวลาพักโคเป็น 3.5 ชั่วโมง กลับทำให้ปริมาณจำเพาะของปาท่องโก๋ที่ได้ลดน้อยลง ทั้งนี้เพราะโพรงอากาศขนาดใหญ่ที่เกิดขึ้นในระหว่างการพักโคเป็นเวลานานขึ้นมีผลทำให้โครงสร้างร่างแหของโคมีความแข็งแรงลดน้อยลง เพราะโคขยายตัวได้มากและเก็บก๊าซไว้เยอะ เมื่อได้รับความร้อนในระหว่างการทอดในน้ำมันท่วมจนเนื้อแป้งสุกคงตัวจึงทำให้ปริมาณลดลง

สำหรับค่าการดูดซับน้ำมันของปาท่องโก๋ที่ได้จากการใช้ระยะเวลาพักโคเพิ่มขึ้น พบว่าเมื่อระยะเวลาพักโคนานขึ้นมีผลทำให้ปาท่องโก๋มีค่าการดูดซับน้ำมันแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 โดยปาท่องโก๋ที่ได้จากโคที่พักเป็นระยะเวลา 3 ชั่วโมง จะมีค่าการดูดซับน้ำมันน้อยลงถึงร้อยละ 19.55 สำหรับปาท่องโก๋ที่ใช้ระยะเวลาพักโคที่ 3.5 ชั่วโมงพบว่าค่าการดูดซับน้ำมันเพิ่มขึ้นเนื่องจากการพักโคนานเกินไปทำให้มีก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์เกิดสะสมมากขึ้นในโครงสร้างของโค ทำให้โคมีความแข็งแรงลดลงและเกิดการยุบตัวเกิดขึ้นซึ่งจะสอดคล้องกับปริมาณจำเพาะที่มีค่าลดลง

ดังนั้นเมื่อพิจารณาจากผลของ ค่าปริมาณการขึ้นตัวของโคภายหลังการพักโค ปริมาตรจำเพาะ และค่าการดูดซับน้ำมัน พบว่าในการทำปาท่องโก๋ควรพิจารณาใช้ระยะเวลาการพักโคที่ระดับ 3 ชั่วโมง เป็นระยะเวลาที่เหมาะสม เนื่องจากการดูดซับน้ำมันได้น้อยที่สุด ขณะเดียวกันปริมาณจำเพาะเพิ่มขึ้นมาก

4.4 ผลการศึกษาระยะเวลาในการทอดต่อคุณภาพของปาท่องโก๋ก่อนและหลังการแช่แข็ง

เตรียมส่วนผสมปาท่องโก๋โดยเคมัสตาร์ชด์แปรร้อยละ 1.5 และแซนแทนกัมร้อยละ 0.04 ของน้ำหนักแป้ง เพื่อทำการผลิตปาท่องโก๋ตามขั้นตอนในภาพที่ 3.1 ใช้ระยะเวลาการพักโค 3 ชั่วโมง และใช้ระยะเวลาทอดโคต่างกันมีผลต่อสีของปาท่องโก๋ก่อนนำไปแช่แข็ง รวมถึงการใช้ระยะเวลาแตกต่างกันในการทอดซ้ำปาท่องโก๋แช่แข็งที่เก็บรักษาไว้มีผลต่อสีของผลิตภัณฑ์ขั้นสุดท้ายที่แตกต่างกันดังนี้

4.4.1 ผลของการใช้ระยะเวลาในการทอดโค 1.5, 2 และ 2.5 นาที ของปาท่องโก๋ก่อนการแช่แข็ง แสดงผลดังตารางที่ 4.9 และ 4.10 ตามลำดับ

ตารางที่ 4.9 ค่าสีที่ผิวด้านนอกของปาห้องโก้ที่ทอดในระยะเวลาที่แตกต่างกันก่อนการแช่แข็ง

ระยะเวลา ทอด (นาที)	L	ΔL	a	Δa	b	Δb
1.5	72.88±0.44 ^a	-	2.60±0.08 ^c	-	27.28±0.18 ^c	-
2	69.59±0.14 ^b	3.29	3.84±0.04 ^b	1.24	27.71±0.40 ^b	0.43
2.5	68.35±0.10 ^c	4.53	4.71±0.02 ^a	2.11	27.92±0.51 ^a	0.64

หมายเหตุ: ตัวเลขที่มีอักษร a, b, c...กำกับในแนวตั้งเดียวกันแสดงความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p \leq 0.05$)

จากตารางที่ 4.9 พบว่าโคที่ใช้ระยะเวลาทอดที่แตกต่างกัน คือ 1.5, 2, และ 2.5 นาที ส่งผลให้ปาห้องโก้ที่ได้มีสีที่ผิวด้านนอกแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 โดยปาห้องโก้ที่ใช้ระยะเวลาการทอดนานขึ้น จะมีค่าความสว่างหรือความขาวลดลงตามลำดับส่งผลให้ปาห้องโก้มีความเข้มหรือสีคล้ำเพิ่มขึ้น สำหรับค่า a และ b ที่เพิ่มมากขึ้นเมื่อใช้ระยะเวลาทอดนานขึ้น ทำให้ผิวด้านนอกของปาห้องโก้มีสีเหลืองอมแดงหรือเหลืองทองชัดเจนตามลำดับ

ตารางที่ 4.10 ค่าปริมาตรจำเพาะของปาห้องโก้ที่ทอดในระยะเวลาที่แตกต่างกันก่อนการแช่แข็ง

ระยะเวลา ทอด (นาที)	ค่าปริมาตรจำเพาะ (ลูกบาศก์เซนติเมตร / กรัม)	ปริมาตรจำเพาะ เพิ่มขึ้น (%)
1.5	1.52±0.22 ^b	-
2	1.68±0.19 ^b	10.52
2.5	1.97±0.38 ^a	29.60

หมายเหตุ: ตัวเลขที่มีอักษร a, b, c...กำกับในแนวตั้งเดียวกันแสดงความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p \leq 0.05$)

จากตารางที่ 4.10 พบว่าโคที่ใช้ระยะเวลาในการทอดแตกต่างกันที่ 1.5, 2 และ 2.5 นาที มีผลต่อค่าปริมาตรจำเพาะของปาห้องโก้ คือ เมื่อใช้เวลาในการทอดเพิ่มมากขึ้นปาห้องโก้จะมีปริมาตรจำเพาะเพิ่มขึ้นมีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 โดยเมื่อใช้ระยะเวลาการทอดนานขึ้นส่งผลให้ปาห้องโก้มีปริมาตรเพิ่มขึ้นหรือตัวใหญ่ขึ้นตามลำดับ และเมื่อใช้เวลาดทอดนาน 2.5 นาที จะได้ปาห้องโก้ที่มีปริมาตรจำเพาะสูงถึง 1.97 ลูกบาศก์เซนติเมตร / กรัม

จากผลการวัดค่าสี และปริมาตรจำเพาะของปาห้องโก้ที่ใช้ระยะเวลาในการทอดที่แตกต่างกัน คือ 1.5, 2 และ 2.5 นาที ก่อนการแช่แข็ง พบว่าระยะเวลาในการทอดที่เหมาะสมคือ ระยะเวลาทอด 2.5 นาที เนื่องจากทำให้ได้ปาห้องโก้ที่มีสีเข้มและมีปริมาตรจำเพาะมากที่สุด แล้วจึงนำไปใช้ในทดลองต่อไป

4.4.2 ผลของการทอดซ้ำปาท่องโก๋ภายหลังการแช่แข็งเป็นระยะเวลา 20, 30 และ 40 วินาที ต่อค่าสีค่าปริมาตรจำเพาะและการยอมรับทางประสาทสัมผัสของปาท่องโก๋ แสดงผลดังตารางที่ 4.11, 4.12 และ 4.13 ตามลำดับ

ตารางที่ 4.11 ค่าสีที่ผิวด้านนอกของปาท่องโก๋ที่ทอดซ้ำในระยะเวลาที่ต่างกันหลังการแช่แข็ง

ระยะเวลา ทอดซ้ำ (วินาที)	L	ΔL	a ^{ns}	Δa	b	Δb
20	66.62±0.81 ^a	-	6.74±12.62	-	22.83±0.44 ^c	-
30	61.14±1.84 ^b	5.48	7.05±0.30	0.31	23.99±0.86 ^b	1.16
40	58.66±1.80 ^c	7.96	6.66±0.23	0.08	27.70±0.53 ^a	4.87

หมายเหตุ : ตัวเลขที่มีอักษร a, b, c... กำกับในแนวตั้งเดียวกันแสดงความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p \leq 0.05$)

อักษร ns แสดงความแตกต่างอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ($p > 0.05$)

จากตารางที่ 4.11 พบว่าปาท่องโก๋ที่ใช้ระยะเวลาการทอดซ้ำที่แตกต่างกัน คือ 20, 30 และ 40 วินาที มีผลทำให้สีที่ได้มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 โดยเมื่อระยะเวลาในการทอดนานขึ้นทำให้ค่าความสว่างหรือความขาว L มีค่าลดลงปาท่องโก๋จะมีสีเข้มหรือสีคล้ำเพิ่มขึ้น ขณะเดียวกันค่าสีเหลือง b ของปาท่องโก๋จะเพิ่มมากขึ้นจาก 22.83 ไปเป็น 27.70 ที่ทำให้สีของปาท่องโก๋แช่แข็งซีดลงในช่วงของการเก็บรักษากลับมาเป็นสีเหลืองเข้มแถมแดงที่มีค่า a เปลี่ยนแปลงไปเพียงเล็กน้อยเท่านั้น

ตารางที่ 4.12 ค่าปริมาตรจำเพาะของปาท่องโก๋ที่ทอดซ้ำในระยะเวลาที่ต่างกันหลังการแช่แข็ง

ระยะเวลา ทอดซ้ำ (วินาที)	ค่าปริมาตรจำเพาะ (ลูกบาศก์เซนติเมตร / กรัม)	ปริมาตรจำเพาะ เพิ่มขึ้น (%)
20	1.82±0.27 ^b	-
30	1.96±0.30 ^{ab}	7.69
40	2.08±0.22 ^a	14.29

หมายเหตุ : ตัวเลขที่มีอักษร a, b, c... กำกับในแนวตั้งเดียวกันแสดงความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p \leq 0.05$)

จากตารางที่ 4.12 พบว่าปาท่องโก๋ที่ใช้ระยะเวลาในการทอดซ้ำต่างกัน คือ 20, 30 และ 40 วินาที หลังการแช่แข็งมีผลต่อค่าปริมาตรจำเพาะของปาท่องโก๋ที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 โดยทำให้ปาห้องโก้มีค่าปริมาตรจำเพาะเพิ่มขึ้นหรือมีการพองตัวได้ใหญ่ขึ้นเมื่อระยะเวลาในการทอดนานขึ้น

ตารางที่ 4.13 ค่าคะแนนเฉลี่ยของความชอบด้านต่าง ๆ ต่อปาห้องโก้กึ่งสำเร็จรูปแช่แข็งที่ใช้ระยะเวลาในการทอดซ้ำที่แตกต่างกัน

ระยะเวลา ทอดซ้ำ (วินาที)	คะแนนความชอบด้านประสาทสัมผัส					
	ลักษณะ ปรากฏ ^{ns}	สี	กลิ่น	รสชาติ ^{ns}	เนื้อ สัมผัส ^{ns}	ความชอบ รวม ^{ns}
20	4.90±1.08	4.92±1.09 ^a	4.82±0.81 ^{ab}	5.12±1.11	4.92±1.26	4.70±0.85
30	5.02±0.91	5.30±0.99 ^{ab}	4.60±10.98 ^a	4.82±1.12	4.77±1.27	4.92±0.97
40	5.32±1.26	5.40±0.95 ^b	5.05±1.08 ^b	4.92±0.97	4.75±1.00	5.10±1.05

หมายเหตุ: ตัวเลขที่มีอักษร a, b, c... กำกับในแนวตั้งเดียวกันแสดงความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p \leq 0.05$)

อักษร ns แสดงความแตกต่างอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ($p > 0.05$)

จากตารางที่ 4.13 ผลที่ได้จากการทดสอบทางประสาทสัมผัสในด้านต่าง ๆ ของปาห้องโก้ที่ใช้ระยะเวลาในการทอดซ้ำหลังการแช่แข็งเป็นระยะเวลา 20, 30 และ 40 วินาที พบว่าผู้ทดสอบให้คะแนนความชอบของสมบัติด้านลักษณะปรากฏ รสชาติ เนื้อสัมผัส และความชอบรวมแตกต่างอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 โดยผู้ทดสอบให้คะแนนความชอบในด้านลักษณะปรากฏ อยู่ในระดับชอบปานกลาง ที่ระยะเวลาทอดซ้ำ 30 และ 40 วินาที ส่วนที่เวลา 20 วินาที จะให้คะแนนในระดับเล็กน้อย ด้านรสชาติและด้านเนื้อสัมผัสอยู่ในระดับปานกลาง สำหรับค่าสีและความชอบรวม พบว่าการใช้เวลาทอดซ้ำเพิ่มขึ้นจาก 20 วินาที ไปเป็น 30 และ 40 วินาที ทำให้ผู้ทดสอบให้คะแนนที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 โดยเมื่อใช้เวลาทอดซ้ำ 30 และ 40 วินาที คะแนนค่าสีอยู่ในระดับที่ชอบปานกลาง คือ 5.3 และ 5.4 ซึ่งสอดคล้องกับคะแนนความชอบรวมที่เพิ่มขึ้นเล็กน้อย และจะอยู่ในระดับชอบปานกลาง สำหรับปาห้องโก้ที่ใช้เวลาทอดซ้ำที่ 40 วินาที

จากการวิเคราะห์ผลทางกายภาพ และ การทดสอบทางประสาทสัมผัส พบว่าการใช้ระยะเวลาในการทอดโคเป็นระยะเวลา 2.5 นาที ก่อนนำปาห้องโก้ไปแช่แข็งและใช้ระยะเวลาในการทอดซ้ำปาห้องโก้ภายหลังการแช่แข็งที่ระยะเวลา 40 วินาที เป็นระดับที่เหมาะสม เนื่องจากปาห้องโก้มีปริมาตรจำเพาะการพองตัวได้ดีที่สุด และผู้ทดสอบชิมให้คะแนนความชอบอยู่ในระดับดีในทุกด้าน แล้วนำไปใช้ในการทดลองต่อไป

4.5 ผลการศึกษาการเปลี่ยนแปลงคุณภาพของปาห้องโก่กิ่งสำเร็จรูปแช่แข็งในระหว่างการเก็บรักษา

เตรียมส่วนผสมปาห้องโก่โดยเติมสารฆ่าเชื้อด้วยร้อยละ 1.5 และแทนแทนกันร้อยละ 0.04 ของน้ำหนักแป้ง เพื่อทำการผลิตปาห้องโก่ตามขั้นตอนในภาพที่ 3.1 ใช้ระยะเวลาการพักโค 3 ชั่วโมง และใช้ระยะเวลาในการทอดโคเป็นระยะเวลา 2.5 นาที ก่อนนำปาห้องโก่ไปแช่แข็งที่อุณหภูมิ -18 องศาเซลเซียส เป็นเวลา 15, 30, 45 และ 60 วัน เมื่อครบเวลาจึงนำปาห้องโก่ที่ผ่านการแช่แข็งมาตั้งทิ้งไว้ 2-3 นาที ที่อุณหภูมิห้อง และนำมาทอดซ้ำในน้ำมันท่วมที่อุณหภูมิ 168 ± 2 องศาเซลเซียส นาน 40 วินาที เปรียบเทียบกับปาห้องโก่ตัวอย่างควบคุม มีผลต่อ สี ปริมาตรจำเพาะ การดูดซับน้ำมัน และการทดสอบทางประสาทสัมผัสหาความแตกต่างของปาห้องโก่กิ่งสำเร็จรูปแช่แข็ง แสดงดังตารางที่ 4.14, 4.15 และ 4.16 ตามลำดับ

ตารางที่ 4.14 ค่าสีที่ผิวด้านนอกของปาห้องโก่กิ่งสำเร็จรูปแช่แข็งที่ใช้ระยะเวลาในการเก็บรักษาที่แตกต่างกัน

ระยะเวลาเก็บรักษา (วัน)	L	ΔL	a	Δa	b	Δb
ตัวอย่างควบคุม	62.22 ± 3.78^c	-	4.43 ± 0.44^a	-	27.03 ± 0.94^a	-
15	63.96 ± 2.94^{bc}	1.74	3.70 ± 0.39^b	0.73	25.43 ± 1.94^b	1.60
30	65.84 ± 2.84^{ab}	3.62	3.66 ± 0.85^b	0.77	23.39 ± 2.05^c	3.64
45	66.20 ± 6.83^{ab}	3.98	2.60 ± 0.53^c	1.83	22.08 ± 0.42^{ab}	4.95
60	67.00 ± 1.81^a	4.78	2.26 ± 0.24^d	2.17	21.73 ± 3.58^c	5.30

หมายเหตุ: ตัวเลขที่มีอักษร a, b, c...กำกับในแนวตั้งเดียวกันแสดงความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p \leq 0.05$)

จากตารางที่ 4.14 พบว่าการเก็บรักษาปาห้องโก่โดยการแช่แข็งที่ระยะเวลาต่างกัน เมื่อนำมาทอดซ้ำก่อนรับประทาน ทำให้ได้ปาห้องโก่ที่มีสีผิวด้านนอกมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 โดยค่า L ซึ่งเป็นค่าความสว่าง จะมีค่าที่เพิ่มขึ้น ทำให้ปาห้องโก่มีสีอ่อนลง เมื่อระยะเวลาเก็บรักษาเพิ่มขึ้น สาเหตุมาจากการแช่แข็งปาห้องโก่เป็นระยะเวลานานขึ้น ส่งผลให้ปริมาณผลึกน้ำแข็งที่เกิดขึ้นบริเวณผิวด้านนอกของผลิตภัณฑ์มีปริมาณมากขึ้น และกระจายตัวทั่วถึงทั้งภายนอกและภายในของชิ้นปาห้องโก่ ดังนั้นเมื่อนำปาห้องโก่มาตั้งทิ้งไว้ 2-3 นาที ที่อุณหภูมิห้อง เพื่อให้ผลึกน้ำแข็งละลาย ปาห้องโก่จึงมีความชื้นสูงกว่าตัวอย่างควบคุมในระดับแตกต่างกัน แต่เมื่อใช้เวลาทอดซ้ำที่เวลาเท่ากัน จึงเป็นสาเหตุทำให้ปริมาณความร้อนที่ปาห้องโก่ได้รับไม่เท่ากัน จึงส่งผลต่อสีของปาห้องโก่ที่เห็นว่ามีค่าแตกต่างกันหรือสีผิวด้านนอกของปาห้องโก่ที่ลดลง ส่วนค่า a

เป็นค่าสีแดงและค่า b เป็นค่าสีเหลืองก็จะสอดคล้องกับค่า L คือสีแดงและสีเหลืองจะมองเห็นไม่ชัดเจนและจะมีสีเขียวคล้ำเรื่อย ๆ

ตารางที่ 4.15 ค่าปริมาตรจำเพาะและค่าการดูดซับน้ำมันของปาทอง โก้กิ่งสำเร็จรูปแช่แข็งที่ใช้ระยะเวลาในการเก็บรักษาที่ต่างกัน

ระยะเวลาเก็บรักษา (วัน)	ค่าปริมาตรจำเพาะ ^{ns} (ลูกบาศก์เซนติเมตร / กรัม)	ปริมาตรจำเพาะ ลดลง (%)	ค่าดูดซับน้ำมัน ^{ns} (กรัม/ตัวอย่าง100 กรัม)	การดูดซับน้ำมันลดลง (%)
ตัวอย่างควบคุม	2.30±0.33	-	12.76±0.47	-
15	2.04±0.27	11.30	13.01±0.49	1.96
30	2.28±0.27	0.87	13.36±0.94	4.70
45	2.27±0.18	1.30	13.33±1.40	4.47
60	2.25±0.26	2.17	12.77±0.14	0.08

หมายเหตุ: อักษร ns แสดงความแตกต่างอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ($p>0.05$)

จากตารางที่ 4.15 พบว่า การเก็บรักษาปาทอง โก้ โดยการแช่แข็งที่ระยะเวลาต่างกันทำให้ค่าปริมาตรจำเพาะและการดูดซับน้ำมัน มีความแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 โดยปริมาตรจำเพาะจะลดลงเล็กน้อยเมื่อเก็บรักษาที่ระยะเวลา 30-60 วัน ทั้งนี้เพราะว่า การใช้สตราซ์คัลแปรและแซนแทนกัมจะช่วยให้ลักษณะเนื้อของแป้งมีความคงตัวดี เนื้อปาทอง โก้ไม่แน่นเหนียวเป็นยาง และยังคงมี โครงสร้างที่เป็น โพร่งอากาศเหมือนเดิม ปาทอง โก้มีปริมาตรจำเพาะคงที่ เมื่อเก็บที่อุณหภูมิต่ำ และ โครงสร้างเซลล์ภายในไม่ถูกทำลายเมื่อผ่านการแช่แข็งและเก็บรักษา ส่วนการดูดซับน้ำมัน ไม่เพิ่มขึ้น เพราะสตราซ์คัลแปรและแซนแทนกัม มีสมบัติอุ้มน้ำทำให้น้ำมันซึมซับเข้ามาภายในของปาทอง โก้ได้น้อยลง (Tuschhoff, 1986)

ตารางที่ 4.16 ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างของป่าท่อน้ำที่เก็บรักษาไว้สำเร็จรูปแช่แข็งด้วยวิธี Triangle test

ตัวอย่างทดสอบ ที่เก็บรักษา (วัน)	จำนวนคำตอบ ที่ถูกต้อง จาก 24 คน	สรุป
15	6	ตัวอย่างทั้งสองแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ($p > 0.05$)
30	10	ตัวอย่างทั้งสองแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ($p > 0.05$)
45	14	ตัวอย่างทั้งสองแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p \leq 0.05$)
60	15	ตัวอย่างทั้งสองแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p \leq 0.05$)

หมายเหตุ: จำนวนต่ำสุดที่ตอบถูกต้องคือ 13 คนจากจำนวน 24 คน ของตาราง triangle test ที่ระดับความเชื่อมั่น 0.05

จากตารางที่ 4.16 พบว่าป่าท่อน้ำที่เก็บรักษาไว้ที่ระยะเวลา 15 และ 30 วัน มีความแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 โดยผู้ทดสอบไม่สามารถทราบถึงความแตกต่างของป่าท่อน้ำได้เมื่อเปรียบเทียบกับป่าท่อน้ำที่ตัวอย่างควบคุม นั่นคือป่าท่อน้ำที่มีคุณภาพใกล้เคียงกับป่าท่อน้ำที่ปกติ แต่ป่าท่อน้ำที่เก็บรักษาไว้ที่ระยะเวลา 45 และ 60 วัน มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 โดยผู้ทดสอบสามารถทราบถึงความแตกต่างของป่าท่อน้ำได้เมื่อเปรียบเทียบกับป่าท่อน้ำที่ตัวอย่างควบคุม ทั้งนี้เนื่องจากป่าท่อน้ำที่สำเร็จรูปแช่แข็งที่เก็บรักษาไว้เป็นเวลานานขึ้น ทำให้เมื่อนำมาทดสอบชิมมีสีหรืออ่อนกว่าป่าท่อน้ำที่ตัวอย่างควบคุมมาก เพราะใช้เวลาทอด 40 วินาทีเท่ากัน ดังนั้นถ้าเพิ่มระยะเวลาในการทอดซ้ำให้นานขึ้นจะส่งผลให้ป่าท่อน้ำที่เก็บรักษาไว้ยาวนาน 45 และ 60 วัน มีสีเข้มขึ้นเทียบเท่าสีของตัวอย่างควบคุมได้

ดังนั้นจากการวิเคราะห์ผลทางกายภาพ และ ทางเคมี ของป่าท่อน้ำที่สำเร็จรูปแช่แข็งที่เดิมสูตรซัดเคแปรร้อยละ 1.5 และแซนแทนกัมร้อยละ 0.04 และเก็บรักษาโดยการแช่แข็งที่อุณหภูมิ -18 องศาเซลเซียส ที่ระยะเวลา 15, 30, 45 และ 60 วัน พบว่าป่าท่อน้ำที่สำเร็จรูปแช่แข็ง สามารถเก็บรักษาไว้ได้นาน 60 วัน โดยที่ป่าท่อน้ำที่สำเร็จรูปแช่แข็งยังคงคุณภาพที่ใกล้เคียงกับป่าท่อน้ำที่สูตรควบคุม เนื่องจากป่าท่อน้ำที่มีปริมาณจำเพาะลดลงไม่มากนัก และ การดูดซับน้ำมันลดลงมากถึงร้อยละ 49.04

บทที่ 5

สรุปผลการทดลอง

การปรับปรุงคุณภาพของปาห้องโก๋กิ่งสำเร็จรูปแช่แข็ง โดยใช้สตรอร์ชัคแปร์และแซนแทนกัม พบว่าจากการศึกษาการใช้สตรอร์ชัคแปร์ที่ร้อยละ 1.5 ร่วมกับแซนแทนกัมที่ร้อยละ 0.04 เดิมลงใน ส่วนผสมของสูตรปาห้องโก๋จะทำให้ได้ปาห้องโก๋ที่มีปริมาณจำเพาะลดลงไปร้อยละ 5.06 ของสูตร มาตรฐาน แต่จะลดการดูดซับน้ำมันลงไปร้อยละ 49.04 ของสูตรมาตรฐาน และช่วยให้ปาห้องโก๋มี ลักษณะเนื้อสัมผัสดีขึ้นภายหลังจากการแช่แข็ง และผู้บริโภครับการยอมรับผลิตภัณฑ์ปาห้องโก๋ที่ ระดับความชอบปานกลาง

ส่วนขั้นตอนของการพักโคใช้เวลาในการพักโค 3 ชั่วโมง เช่นเดียวกับสูตรมาตรฐาน โดย จะทำให้ได้ปาห้องโก๋ที่มีลักษณะเนื้อสัมผัสที่ได้รับการยอมรับมากขึ้น

สำหรับขั้นตอนของการทอดโคก่อนการแช่แข็งใช้ระยะเวลาทอดที่ 2.5 นาที และใช้ระยะเวลา ทอดซ้ำภายหลังการแช่แข็งที่ 40 วินาที จะ ได้ปาห้องโก๋ที่ผู้บริโภครับการยอมรับคุณภาพทางประสาท สัมผัสในทุก ๆ ด้าน เพิ่มขึ้น

ในส่วนสุดท้ายที่ศึกษาระยะเวลาการเก็บรักษาปาห้องโก๋กิ่งสำเร็จรูปแช่แข็ง พบว่าสามารถเก็บ รักษาไว้ได้นาน 60 วัน โดยคุณภาพไม่แตกต่างจากสูตรควบคุมที่แช่แข็งที่อุณหภูมิ -18 องศาเซลเซียส เป็นเวลา 2 วัน แต่จะใช้เวลาในการทอดซ้ำที่นานขึ้นกว่าปกติ

บรรณานุกรม

- กมลวรรณ อิศราคาร. 2548. ผลของการเติมสารซัดแคปเปอร์และไอโครคอลลอยด์ต่อคุณภาพของ
กล้วยเดี่ยวแช่เยือกแข็ง. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท. คณะบัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัย
เกษตรศาสตร์.
- กล้าณรงค์ ศรีรอด และ เกื้อกุล ปิยะจอมขวัญ. 2546. เทคโนโลยีของแป้ง. พิมพ์ครั้งที่3, กรุงเทพฯ:
โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- จรรยา หมวดคล้าย. 2549. ผลของแชนแทนกัม อัครการแช่เยือกแข็งและอุณหภูมิการเก็บรักษา
ต่อความคงตัวของเจลดสตาร์ชมันสำปะหลัง. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท. คณะบัณฑิตวิทยาลัย,
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- จิรนา แจ่มแจ่ม และ อรอนงค์ นัยวิกุล. 2541. เบนเกอร์เทคโนโลยีเบื้องต้น. พิมพ์ครั้งที่5, กรุงเทพฯ:
โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- จิราภรณ์ สอดจิตร์, ชีรพงษ์ กงบังเกิด และ กนกกานต์ วีระกุล. 2546. การพัฒนาสูตรแป้งข้าวเจ้า
สำเร็จรูปเพื่อผลิตขนมปังโดยใช้กัวร์กัมเป็นสารยึดเกาะ. วารสารอาหาร.33(3) :222-231.
- ธัญญาภรณ์ ศิริเลิศ. 2548. การศึกษาสารเคลือบเพื่อลดการดูดซับน้ำมันในโดนัทเค้ก. วิทยานิพนธ์
ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต. คณะบัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- นิธิยา รัตนปนนท์. 2545. เคมีอาหาร. ภาควิชาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีการอาหาร, คณะอุตสาหกรรม
เกษตร: มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- นิธิยา รัตนปนนท์. 2548. วิทยาศาสตร์การอาหารของไขมันและน้ำมัน. พิมพ์ครั้งที่1, กรุงเทพฯ:
โอเคียนสโตร์.
- เบญจพร มีเกาะ. 2546. การพัฒนาผลิตภัณฑ์ฟัฟฟุสตร์แช่แข็งโดยใช้ฟลาวมันสำปะหลังทดแทนแป้ง
สาลี. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท. คณะบัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- ปานมนัส ศิริสมบูรณ์, พิมพ์เพ็ญ พรเฉลิมพงศ์ และ สาทิปี รัตนภากร. 2538. สมบัติทางกายภาพ
และวิศวกรรมของชีวัสตุ. ภาควิชาวิศวกรรมเกษตร, คณะวิศวกรรมศาสตร์, สถาบัน
เทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง.
- พจนีย์ พงศ์พจน์. 2546. การพัฒนาสูตรและกรรมวิธีการผลิตปาท่องโก๋จากแป้งข้าวหอมมะลิไทย
ผสมแป้งสาลี. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท. คณะบัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- มอก. 373,2524. มาตรฐานแป้งสาลีชนิดทำเค้ก. สำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์. กระทรวง
อุตสาหกรรม, กรุงเทพฯ.

- มอก. 375,2524. **มาตรฐานแป้งสาลีชนิดอเนกประสงค์**. สำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์. กระทรวงอุตสาหกรรม, กรุงเทพฯ.
- มอก. 928,2533. **มาตรฐานอาหารแช่แข็ง**. สำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์. กระทรวงอุตสาหกรรม, กรุงเทพฯ.
- มอก. 1073, 2535. **มาตรฐานแป้งตัดแปรสำหรับอุตสาหกรรมอาหาร**. สำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์. กระทรวงอุตสาหกรรม, กรุงเทพฯ.
- ลักขณา ศรีธานี. 2539. **ผลิตภัณฑ์กึ่งซุบแป้งทอดแช่เยือกแข็ง**. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท. คณะบัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- วิไล รังสาดทอง. 2546. **เทคโนโลยีการแปรรูปอาหาร**. ภาควิชาเทคโนโลยีอุตสาหกรรมเกษตร, คณะวิทยาศาสตร์ประยุกต์: สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ.
- ศิวาพร ศิวเวช. 2546. **วัตถุดิบอาหาร เล่ม1**. ภาควิชาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีการอาหาร, คณะอุตสาหกรรมเกษตร: มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- ศิริลักษณ์ สิ้นชวลัย. 2525. **ทฤษฎีอาหาร เล่ม1. หลักการประกอบอาหาร**, คณะอุตสาหกรรมเกษตร, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- สายสนม ประดิษฐ์ดวง. 2540. **การถนอมอาหารโดยใช้ความเย็น**, คณะอุตสาหกรรมเกษตร, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- สิทธิชัย เจริญเศรษฐศิลป์. 2542. **การวางแผนการผลิต**. ภาควิชาสถิติประยุกต์, คณะวิทยาศาสตร์, สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง.
- อดิศักดิ์ เอกโสวรรณ, จักรกฤษณ์ โสรัตน์, นวพร วุฒิสสมบัติเจริญ และจินตวีร์ ทันเกื้อ. 2534. **ผลของแซนแทนกัมและเส้นใยจากแกนสับปะรดที่มีต่อคุณภาพของผลิตภัณฑ์เค้กและคุกกี้**. ไลพ์โซมด้วยแป้งบุก. วารสารเกษตรพระจอมเกล้า 17(2):28-41.
- A.O.A.C, 2000. Official Method 991.14. **Official Methods of Analysis of AOAC International**. 17thed. The Association of Official Analysis Chemists. Arlington, Virginia.
- Ali, A., Faqir, M.A., Masood, S.B., Muhammad, W.T. and Shahzad, H. 2006. Rheological and storage effect of hydrophilic gums on the quality of frozen dough pizza. **Food Science Technology Research**.13 (2): 96-102.
- Collar, C., Andreu, P. J., Martinez, C. and Armero, E.1999.Optimization of hydrocolloid addition to improve wheat bread dough functionality: a response surface methodology study. **Food Hydrocolloids**.13: 467-475.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่นิยมนำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- Dodic, J., Fejin, D., Dodic, S., Popov, S., Mastilovic, J., Popov, J.R. and Zivanovic, S. 2007. Effects of hydrophilic hydrocolloids on dough and bread performance of samples made from frozendoughs. **J. of Food Science**. 72: 235-241.
- Funami, T., Funami, M., Tawada, T. and Nakao, Y. 1999. Decreasing oil uptake of doughnuts during deep-fat frying using curdlan. **J. of Food Science**. 64 (5): 883-888.
- Hardeep, S.G., Geetu, S.S. and Gristina, M.R. 2007. Extending shelf life of chapatti by partial baking and frozen storage. **J. of Food Engineering**. 89: 466-471.
- Mallett, C.P. 1993. **Frozen Food Technology**. Blackie academic & professional, Glasgow.
- Mandala, I.G. and Sotirakoglou, K. 2005. Effect of frozen storage and microwave reheating on some physical attributes of fresh bread containing hydrocolloids. **Food Hydrocolloids**. 19:709-719.
- Mandala, I.G., Kapetanakou, A. and Kostaropoulos, A. 2008. Physical properties of breads containing hydrocolloids stored at low temperature:II-effect of freezing. **Food Hydrocolloids**. 22:1443-1451.
- Manuel, G., Ronda, F., Pedro, A., Caballero, C.A. and Blanco, C.M. 2007. Functionality of different hydrocolloids on the quality and shelf-life of yellow layer cakes. **Food Hydrocolloids**. 21:167-173.
- Meilgaard, M., Civille, G.V. and Carr, B.T. 2007. **Sensory evaluation techniques**. 4th ed. CRC Press Inc., Boca Raton, USA.
- Sharadanant, R. and Khan, K. 2003. Effect of hydrophilic gum on frozen dough:I. dough quality. **Cereal Chemistry**. 80(6): 764-772.
- Tuschhoff, J.V. 1986. **Hydroxypropylated Starches**. In O.B. Wurzburg (Ed.). *Modified Starches: Properties and Uses*. CRC Press Inc., Florida. pp. 89-96.
- Virginia, G. and Constantina, T. 2007. Frozen dough bread quality and textural behavior during prolonged storage prediction of final product characteristics. **J. of Food Engineering**. 79: 929- 934.
- Ward, F.M. and Andon, S.A. 2002. Hydrocolloids as film formers adhesives and gelling agent for bakery and cereal products. **Cereal Food World**. 47(2): 52-55.
- Yoenyongbuddhagal, S. 1996. **The modification of rice starches for utilization in frozen products**. M.S. Thesis, AIT School of environment, resources and development.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1. การวัดค่าสีด้วยเครื่อง Minolta Cr-400, Japan

วัดสีของผลิตภัณฑ์โดยใช้ตัวอย่างในภาชนะ ทำการวัด ค่าที่อ่านได้จากเครื่องมือคือ ค่า L, a และ b โดยที่

ค่า L เป็นค่าความสว่าง มีค่าตั้งแต่ 0-100 ค่า L เท่ากับ 0 เป็นสีมืดที่สุด ค่า L เท่ากับ 100 สีสว่างมากที่สุด

ค่า a เป็นค่าแสดงความเป็นสีแดงหรือความเป็นสีเขียว คือ

a เป็น (+) แสดงความเป็นสีแดง

a เป็น (-) แสดงความเป็นสีเขียว

ค่า b เป็นค่าที่แสดงความเป็นสีเหลืองหรือน้ำเงิน คือ

b เป็น (+) แสดงความเป็นสีเหลือง

b เป็น (-) แสดงความเป็นสีน้ำเงิน

ค่า ΔL เป็นค่าที่แสดงการเพิ่มขึ้นหรือลดลงของค่าความสว่าง

ค่า Δa เป็นค่าที่แสดงการเพิ่มขึ้นหรือลดลงของค่าสีแดง

ค่า Δb เป็นค่าที่แสดงการเพิ่มขึ้นหรือลดลงของค่าสีเหลือง

2. การวัดปริมาตรจำเพาะ (สำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม, 2524)

ชั่งน้ำหนักตัวอย่าง

ใส่ภาชนะลงในบีกเกอร์จนถึงปริมาตร 100 มิลลิลิตร แล้วเทออกใส่ภาชนะที่เตรียมไว้

นำตัวอย่างใส่ลงในบีกเกอร์อันเดิม เติงค่าที่เตรียมไว้ลงไป

ในบีกเกอร์ ให้เต็มช่องว่างทั้งด้านข้างและด้านบน จนถึงปริมาตร 100 มิลลิลิตร

วัดปริมาตรของงาค่าที่เหลือโดยใช้กระบอกตวง

การคำนวณ

ปริมาตรจำเพาะ (ลูกบาศก์เซนติเมตร/กรัม) = $\frac{\text{ปริมาตรที่เหลือ (ลูกบาศก์เซนติเมตร)}}{\text{น้ำหนักตัวอย่าง (กรัม)}}$

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1. การวิเคราะห์ปริมาณน้ำมัน (AOAC, 2000)

อบขวดก้นกลมสำหรับหาไขมันพร้อมกับ boiling chip ที่อุณหภูมิ 130° C

เป็นเวลา 1 ชั่วโมงบนที่ก้นน้ำหนักที่แน่นอน

ชั่งตัวอย่างที่อบไล่ความชื้นแล้วประมาณ 3 กรัม

บนที่ก้นน้ำหนักที่แน่นอนแล้วห่อด้วยกระดาษกรอง

ตวงปิโตรเลียมอีเทอร์ 150 มิลลิลิตร ใส่ในขวดก้นกลมสำหรับหาไขมัน

นำกระดาษกรองใส่ใน thimble และนำ thimble ประกอบเข้ากับ holder วางลงในขวดก้นกลมสำหรับหาไขมันนำไปต่อเข้ากับเครื่องวิเคราะห์ไขมัน จนเครื่องทำการวิเคราะห์ไขมันจนเสร็จ

นำขวดก้นกลมสำหรับหาไขมันไปอบที่อุณหภูมิ 105° C เป็นเวลา 1 ชั่วโมง

นำมาใส่เตาซีเคเตอร์ ทิ้งไว้ให้เย็น ชั่งน้ำหนัก

นำไปอบจนน้ำหนักคงที่

การคำนวณ

$$\text{ปริมาณไขมัน (เปอร์เซ็นต์)} = \frac{\text{น้ำหนักไขมันหลังอบ (กรัม)} \times 100}{\text{น้ำหนักตัวอย่างก่อนอบ (กรัม)}}$$

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แบบทดสอบ hedonic scale 7 level

ผลิตภัณฑ์ปาท่องโก๋สำเร็จรูป

ชื่อผู้ทดสอบ.....วันที่.....

ผลิตภัณฑ์ : ปาท่องโก๋สำเร็จรูปแช่แข็ง

คำแนะนำ : กรุณาชิมตัวอย่างอาหารต่อไปนี้แล้วพิจารณาให้คะแนนระดับคุณภาพตามความคิดเห็นของผู้ชิม โดยมีเกณฑ์การให้คะแนนคุณภาพ ดังนี้

- 7 ชอบมากที่สุด
- 6 ชอบมาก
- 5 ชอบปานกลาง
- 4 ชอบเล็กน้อย
- 3 ไม่ชอบ
- 2 ไม่ชอบปานกลาง
- 1 ไม่ชอบมากที่สุด

	รหัส		
คุณสมบัติทางกายภาพ			
ลักษณะปรากฏ			
สี			
กลิ่น			
รสชาติ			
เนื้อสัมผัส			
ความชอบโดยรวม			

ข้อเสนอแนะ

.....

..... ขอขอบคุณทุกท่านที่ให้ความร่วมมือ

แบบทดสอบ Triangle test

ผลิตภัณฑ์ปาท่องเที่ยวโกกิ้งสำเร็จรูปแช่แข็ง

ชื่อผู้ทดสอบ.....วันที่.....ชุดที่.....

ผลิตภัณฑ์ : ปาท่องเที่ยวโกกิ้งสำเร็จรูปแช่แข็ง

คำแนะนำ : ให้ล้างปากก่อนทำการทดสอบ ท่านจะได้รับตัวอย่างจำนวน 3 ตัวอย่าง สองตัวอย่างมีความเหมือนกันและอีกหนึ่งตัวอย่างมีความแตกต่าง ให้ทำการทดสอบตัวอย่างโดยทดสอบเรียงตามลำดับที่นำเสนอจากซ้ายไปขวา วงกลมคำตอบที่ท่านคิดว่าแตกต่าง ล้างปากด้วยน้ำทุกครั้งก่อนทดสอบตัวอย่างถัดไป และให้บ้วนน้ำล้างปากและตัวอย่างทิ้งในโถที่จัดไว้ให้

รหัส.....

รหัส.....

รหัส.....

ข้อเสนอแนะ.....

.....

.....

ขอขอบคุณทุกท่านที่ให้ความร่วมมือ

ตาราง Triangle test. Minimum number of correct judgments to establish significant for the triangle test

Minimum Numbers of Correct Judgments to Establish Significance at Various Probability Levels for the Triangle Test (One-Tailed, $p = 1/3$)^a

Number of trials (n)	Probability levels						
	.05	.04	.03	.02	.01	.005	.001
5	4	5	5	5	5	5	
6	5	5	5	5	6	6	
7	5	6	6	6	6	7	7
8	6	6	6	6	7	7	8
9	6	7	7	7	7	8	8
10	7	7	7	7	8	8	9
11	7	7	8	8	8	9	10
12	8	8	8	8	9	9	10
13	8	8	9	9	9	10	11
14	9	9	9	9	10	10	11
15	9	9	10	10	10	11	12
16	9	10	10	10	11	11	12
17	10	10	10	11	11	12	13
18	10	11	11	11	12	12	13
19	11	11	11	12	12	13	14
20	11	11	12	12	13	13	14
21	12	12	12	13	13	14	15
22	12	12	13	13	14	14	15
23	12	13	13	13	14	15	16
24	13	13	13	14	15	15	16
25	13	14	14	14	15	16	17
26	14	14	14	15	15	16	17
27	14	14	15	15	16	17	18
28	15	15	15	16	16	17	18
29	15	15	16	16	17	17	19
30	15	16	16	16	17	18	19
31	16	16	16	17	18	18	20
32	16	16	17	17	18	19	20
33	17	17	17	18	18	19	21
34	17	17	18	18	19	20	21
35	17	18	18	19	19	20	22
36	18	18	18	19	20	20	22
37	18	18	19	19	20	21	22
38	19	19	19	20	21	21	23
39	19	19	20	20	21	22	23
40	19	20	20	21	21	22	24
41	20	20	20	21	22	23	24
42	20	20	21	21	22	23	25
43	20	21	21	22	23	24	25

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ประวัติผู้เขียน

นางสาว อัญชติ นิลวงศ์ เกิดที่จังหวัดนครศรีธรรมราช สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี คณะคหกรรมศาสตร์ (คศ.บ.) สาขาอาหารและโภชนาการ-ธุรกิจอาหาร จากมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ วิทยาเขตเทคนิคกรุงเทพ จังหวัดกรุงเทพมหานคร และศึกษาต่อในระดับปริญญาโท สาขาเทคโนโลยีการจัดการและบริการอาหาร คณะอุตสาหกรรมเกษตร สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าคุณทหารลาดกระบัง และจบการศึกษาในปี.ศ. 2552

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้